

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

לפני
כבוד השופט רם וינוגרד
כבוד השופטת מרים אילני
כבוד השופטת שושנה ליבוביץ

המערערת
שרת התרבות והספורט - ח"כ מירי רגב
ע"י ב"כ עו"ד אלעד איזנברג, עו"ד עדו אורלנסקי
ועו"ד חגי חביב

נגד

המשיבים
1. ערוץ 10 החדש בע"מ
2. חדשות 10 בע"מ
3. גולן יוכפז
4. ספי עובדיה
5. ברוך קרא
6. נענע 10 בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד תמר תורג'מן-קדם ועו"ד יסמין רובין

פסק דין

1. ערעור על פסק-דינו של בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט הבכיר ע' עאסי) בת"א 38764-10-15 מיום 4.7.19, במסגרתו נדחתה תביעת המערערת לפיצויים ולהתנצלות מאת המשיבים בגין לשון הרע ששזרה, לטענתה, בסדרת כתבות שפרסמו בטלוויזיה ובמרשתת בין התאריכים 30.8.2015 ל-1.9.2015.
2. התביעה שהוגשה לבית משפט קמא סבבה סדרת פרסומים באמצעי התקשורת של המשיבות 1, 2 ו-6, הנוגעים לשכירת שירותיו של פרסומאי בכיר לצורך פרסום פרויקט "לא לדאוגוסט" שיזמה המערערת – שכיחה באותה עת כשרת התרבות והספורט – מייד בסמוך לכניסתה לתפקידה הראשון כשרה (עמ' 12 לפרוטוקול, שורה 31). הפרסומים נשענו על הקלטה של ישיבה פנימית שהתקיימה ביום 9.8.15 במשרד התרבות והספורט (להלן: **הישיבה וההקלטה**, בהתאמה). התחקיר שהוביל לפרסומים, כמו גם מרבית הכתבות ששודרו בתוכניות החדשות, נערכו על ידי המשיב

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

4 ששימש ככתב הפוליטי של חדשות ערוץ 10 (להלן: **המשיב**). התביעה הוגשה גם נגד המשיב 3, מנכ"ל המשיבה 2 ועורך המהדורה המרכזית; ונגד המשיב 5, ששימש ככתב לעניינים משפטיים של חדשות ערוץ 10, בשל העובדה שבכתבה הראשונה התבטא בנוגע לשאלות אפשריות העולות מהדברים שנשמעו בהקלטה.

בפרסומים נטען כי מהדברים שנאמרו בישיבה שהוקלטה עולה שהמערערת ויועציה פעלו לתאם עמדות בניסיון "לבנות סיפור כיווני" על מנת לתרץ את העסקת הפרסומאי ללא מכרז "כפי שנדרש", וכי המערערת "העבירה מיליוני שקלים" לפרסומאי "בניגוד להמלצות משפטיות". עוד נאמר בפרסומים כי בין המערערת לפרסומאי שנבחר קיים "קשר בלתי אמצעי" ו"היכרות מוקדמת" וכי מדובר ב"מקורב" של השרה. סדרת הפרסומים הוכתרה בשם "**מירי רגב והמיליונים**". הפרסומים בתוכניות החדשות של המשיבות 1 ו-2 (להלן: **המשיבות**) לוו בשקופית הכוללת כותרת זו, צילום של המערערת ויועץ התקשורת שלה, וצלליות של אנשים נוספים (המייצגות את בכירי המשרד שהשתתפו בישיבה שהוקלטה).

3. בית משפט קמא קבע בפסק-דינו כי הפרסומים מושא התביעה עולים כדי "לשון הרע" כהגדרתה בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: **החוק** או **חוק איסור לשון הרע**). זאת מהטעם שהם מייחסים למערערת "ניסיון תיאום עמדות מאחורי הקלעים להעברת מיליוני שקלים לפרסומאי בהליך לא תקין, ללא מכרז ובניגוד להמלצות משפטיות" (פסקה 41 לפסק-דינו). על אף זאת דחה בית משפט קמא את התביעה, וזאת על יסוד קביעתו לפיה קמה למשיבים הגנת "העיתונאות האחראית" שגבולותיה שורטטו בדנ"א 2121/12 **פלוני נ' דיין**, פ"ד סז(1) 667 (2014) (להלן: הלכת **דיין**). לנוכח מסקנה זו, שהביאה לדחיית התביעה, נמנע בית משפט קמא מלדון בשאלה אם קמה למשיבים הגנת "אמת הפרסום" כמשמעה בסעיף 14 לחוק (הגנה זו תכונה להלן: **הגנת האמת בפרסום**).

4. בית משפט קמא דן בטענת המשיבים לפיה האמירות בעניין קיומו של "קשר בלתי אמצעי" ו"היכרות מוקדמת" בין המערערת לפרסומאי, כמו גם הטענה כי מדובר ב"מקורב" של השרה, אינן אלא בגדר "פרט לוואי שאינו מהווה את עיקר הפרסום". הוא קבע כי טענה זו היא טענה "אפשרית" שאינה "משוללת יסוד" (פסקה 53 לפסק-דינו). נראה כי בשל מסקנה זו לא דן בית משפט קמא בטענה העובדתית של המערערת לפיה קודם לפרסום הראשון התקיימה שיחה בין יועץ התקשורת שלה (להלן: **יועץ**

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

התקשורת) לבין ראש דסק תחקירים אצל המשיבות (להלן: **ראש דסק התחקירים**), במסגרתה מסר יועץ התקשורת לבן שיחו כי אין היכרות מוקדמת בין השרה לפרסומאי, וכן ביקש "להקפיד בינתיים את שידור הכתבה" (סעיף 42 לתצהיר יועץ התקשורת).

5. בפסק-דינו נמנע בית משפט קמא מלהכריע בשורה של מחלוקות עובדתיות מהטעם שאלה נוגעות לשאלה אם היה אמת בפרסום אם לאו, שלשיטתו לא היה כל צורך להכריע בה. לפיכך הותיר בצריך עיון את השאלות אם העסקת הפרסומאי הצריכה הליך של מכרז; אם המערערת ויועציה אכן ניסו לתאם עמדות; אם הסתמכו על חוות דעת משפטית; או אם עצם העובדה שהמערערת פגשה את הפרסומאי במסגרת ישיבות עבודה רבות משתתפים בהם הוצגה גם הצעת הטוטו לפרסם את הארועים באמצעות הפרסומאי עולה כדי "היכרות מוקדמת" או מצביעה על היותו "מקורב" לשרה.

6. כאמור, בית משפט קמא סבר שבנסיבות העניין עומדת למשיבים הגנת "העיתונאות האחראית". הוא קבע כי קיים היה "עניין ציבורי משמעותי" בפרסומים, וכי אלה נעשו בתום לב (פסקאות 62-63 לפסק-דינו). עוד קבע כי השתכנע בכך שהפרסומים התבססו על תחקיר עיתונאי ראוי, תוך שהוא מחיל קביעה זו גם על הפרסום לפיו הפרסומאי "מקורב" למערערת (פסקאות 64-65 לפסק-דינו). הוא ציין שהפרסומים כללו "אלמנטים ממתנים" דוגמת הוספת המילה "לכאורה", ואף ניתן למצוא בהם אלמנטים חיוביים בעניין פרויקט "לאדאוגוסט" אף אם "במידה מצומצמת" (פסקאות 66-67 לפסק-דינו). הוא קבע כי תגובת המערערת הובאה בכתבות מייד עם הוצאתן (פסקה 68 לפסק-דינו) ומתגובתה אף עלה שהיא ראתה בפרסומים פן חיובי "מי שהדליף את הקלטת עשה לי חסד".

לקראת חיתום הדיון דן בית משפט קמא בטענה לפיה הקלטת השיחה הושמעה במלואה למעט אמירתה של יועצת משפטית במשרד התרבות והספורט, שהמערערת טענה כי היא תומכת בטענותיה. הוא קבע כי הסבר המשיבים לפיה הושמטה האמירה "משיקולי עריכה" בשל הרצון "לקצר בדברים" הוא "אפשרי ומסתבר".

כפי שיובהר להלן, הערעור יוכרע על יסוד הטענות הנוגעות ללשון הרע שבפרסומים בעניין קיומה של היכרות מוקדמת או קרבה בין המערערת לבין הפרסומאי, שהוכחו כחסרות בסיס עובדתי. קביעות בית משפט קמא בנוגע ליתר רכיבי הפרסום מקובלות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

עלינו, כמו גם הקביעה שלפיה חלה עליהן הגנת "העיתונאות האחראית". לפיכך אין צורך להכריע בסוגיות נוספות אלה.

7. המערערת סבורה שבית משפט קמא שגה בקביעותיו. בין היתר טענה כי נפל פגם מהותי בפסק-הדין בקביעה לפיה האמירות בעניין קיום היכרות מוקדמת ואף "מקורבות" בינה לבין הפרסומאי, שלטענתה הן רכיב מרכזי בלשון הרע הנכללת בפרסומים, אינן אלא בגדר "פרט לוואי". כמו כן, היא סבורה שהיה על בית משפט קמא להידרש לטענותיה בנוגע להיעדר האמת בפרסום ולקבוע כי הפרסום היה רצוף אמירות שאינן אמת. כן טענה כי לא קמה למשיבים הגנת "העיתונאות האחראית" או כל הגנה רלוונטית אחרת, ולפיכך היה על בית משפט קמא לקבל את תביעתה.

המשיבים סומכים ידיהם על פסק-דינו של בית משפט קמא. לשיטתם לא היה כל מקום להגשת התביעה, שלא היתה אלא "תביעת השתקה", וזו נדחתה בדין.

8. דרך הילוכו של פסק-דינו תהא כדלהלן: תחילה ייסקרו הפרסומים וסוגיית לשון הרע שבהם תוך התמקדות בשאלה אם הכללת האמירות בעניין ההיכרות והקרבה בין המערערת לפרסומאי היא אכן בגדר "פרט לוואי" בפרסומים. לנוכח מסקנתנו לפיה אמירות אלה הן חלק מהותי ומשמעותי בלשון הרע שבפרסומים, תיבחן תחולת ההגנות הרלוונטיות: הגנת "האמת בפרסום" והגנת "העיתונאות האחראית". לאחר כל אלה ידונו הסעדים הנובעים מהכרעותינו.

א. לשון הרע בפרסומים מושא התביעה

1. כללי

9. המערערת אינה חולקת על כך שהיא שיזמה את פרויקט "לא לדאוגוסט". לדבריה עשתה כן כ"חלק ממדיניות לעזור להורים ולהקל עליהם בתקופת חודש אוגוסט" (פסקה 36 לתצהירה). היא העידה כי קידמה פרויקט זה מאחר שביקשה לקדם את התפיסה לפיה המשד עובד גם עם הפריפריה, וכי פרשה "את האג'נדה שלי" בעניין זה לפני המשתתפים בפגישות שנגעו לפרויקט (שם, שורות 19-26).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

אין חולק כי לצורך פרסום הפרוייקט נשכרו שירותיו של משרד הפרסום "יהושע TBWA", בבעלותו של הפרסומאי רמי יהושע (להלן: יהושע). אין גם מחלוקת כי סוכם שהטוטו ישלם ליהושע סכום של 2.5 מיליון ₪ עבור שירותיו לפרוייקט.

10. סדרת הכתבות מושא התביעה פורסמה בין התאריכים 30.8.2015 ל-1.9.2015 בערוצי תקשורת המצויים בשליטת המשיבה 1 ובתוכניות הטלוויזיה המופקות על ידי המשיבה 2 (ובכלל זה מהדורת החדשות המרכזית של ערוץ 10, תכנית "הבוקר של אורלי וגיא" ותכנית "היום שהיה"). כאמור, הפרסומים נשענו על הקלטה של ישיבה שהתקיימה בין המערערת לבכירים במשרדה בתאריך 9.8.2015. בפרסומים נאמר כי מהשיחה המוקלטת בין המערערת לבכירי משרדה עולה שהיא ניסתה לתאם עמדות עם יועציה "כדי לתרץ מדוע, בניגוד להמלצות משפטיות, העבירה מיליוני שקלים לפרסומאי בכיר" ללא מכרז. במסגרת הפרסום הראשון ציין המשיב 5 כי האזנה לקלטת מעוררת שאלות בנוגע לעקיפת החובה בעריכת מכרז; שימוש לא ראוי בכספי הטוטו לצורך פרסום הפרוייקט; ועצם העובדה שתואמו עמדות, עניין המעורר לכל הפחות סוגיה ציבורית.

11. יובהר כבר עתה כי לו התמצו הפרסומים בטענות אלה, העולות לכאורה בקנה אחד עם הבנה אפשרית של תוכן השיחה המוקלטת, דומה שהתביעה לא היתה באה לעולם. האזנה לשיח בהקלטה מביאה למסקנה כי מדובר ב"עניין ציבורי משמעותי", שעה שאין חולק כי הדיון סבב העברת תקציבי פרסום בסכומים משמעותיים ללא מכרז והדוברים בישיבה ניסו להסביר מהלך זה במספר אופנים. לעניין זה אין צורך להכריע בשאלה אם הסברי המערערת לדברים שנאמרו נכונים אם לאו. די בכך שהשמעת הקלטת כשלעצמה מעוררת סימני שאלה של ממש, שעליהם עמד גם המשיב 5 בפרסום הראשון. לו היתה מוגשת תביעה בגין עצם השמעת הקלטת והעלאת סימני שאלה אלה, יש להניח כי היא היתה נדחית על רקע ההלכות הנוגעות לפרסומים אודות פעולותיהם של אנשי ציבור. זאת בפרט לנוכח העובדה שניתן היה לסבור כי יתכן שייחוס המעשים למערערת עצמה נובע מהאחריות המיניסטריאלית של שרה להחלטות היוצאות ממשרדה ולפעולות של יועציה הבכירים. נבהיר כבר עתה כי התביעה כנגד המשיב 5 עניינה אך בשאלות אלה שהעלה בפרסום הראשון, שעל פניהן נבעו מדברים הנשמעים בקלטת. לפיכך דין הערעור בעניינו להידחות.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

אלא שלתהיות שנכללו בפרסומים ונזכרו לעיל, נוספו אמירות המשוות לפרשה כולה גוון פלילי חמור ביותר. עניינן של אלה בהוספת טענות בדבר "מקורבות" של המערערת ליהושע ולקיומם של "קשר בלתי אמצעי" ו"היכרות מוקדמת" ביניהם.

ייאמר כבר עתה כי במסגרת הפרסום השישי חזרו בהם המשיבים מהטענות בעניין קיום "היכרות מוקדמת" בין המערערת ליהושע. זאת לאחר שנשלח אליהם מכתב מב"כ המערערת ובו דרישה להתנצלות בשל הטענות הנוגעות לקשר המוקדם הנטען (פסקאות 128-130 ונספח 25 לתצהיר המשיב) ולאחר קבלת מסרון מיהושע הכולל אמירה "אם יש לכם קשר או הוכחות, אדרבא תציגו. אם לא אני מבקש שתסתייגו" (פסקה 161 ונספח 35 לתצהיר המשיב). יתירה מזו: במסגרת הסדר גישור שקיבל תוקף של פסק-דין בהליך משפטי שפתח כנגדם יהושע, הודו המשיבים כי אין אמת בטענות אלה. מכאן שהפרסומים, שייחסו למערערת העברת מיליוני שקלים חדשים לפרסומאי מקורב ללא מכרז, התבררו כמשוללי יסוד עובדתי.

12. נקדים ונאמר כי טענות בעניין קרבה בין שרה לפרסומאי שמכוחה מעבירה השרה ל"מקורבה" מיליוני שקלים חדשים אינן בגדר "פרט לוואי שאינו מהווה את עיקר הפרסום". הם אלה ששיוו לפרשה כולה נופך פלילי, בפרט לנוכח העובדה שבפרסומים מיוחסים המעשים כולם למערערת עצמה, עובדה שבאה לידי ביטוי גם בשקופית "מירי רגב והמיליונים" שליוותה את הפרסומים לכל אורכם. מכאן שמדובר בפרסומים הכוללים האשמות פליליות, ועוצמת לשון הרע השזורה בהם בהקשר זה היא במדרג גבוה במספר רמות ממה שקבע בית משפט קמא. עניין זה ידון להלן, אגב סקירת הפרסומים והסקת המסקנות מתוכם.

13. ב"כ המשיבים טענה כי אין מקום להתערב בקביעות בית משפט קמא בנוגע לטיב הפרסומים מאחר שהתערבות מעין זו חורגת מהכלל הנקוט בכל הנוגע לקביעות עובדתיות של הערכאה המבררת. אין לקבל טענה זו. קביעותיו של בית משפט קמא בנוגע לעוצמת הפגיעה שבפרסום אינן בגדר "קביעות עובדתיות" שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם. קביעות אלה אינן אלא **המסקנות המשפטיות** שהסיק בית משפט קמא מהפרסומים. בנסיבות אלה אין כל מניעה מהתערבות בקביעותיו. זאת הן מהטעם שאין מדובר בממצאים שבעובדה המבוססים על התרשמות בלתי אמצעית מעדים, שהרי ככל שהדבר נוגע לבחינת הפרסומים עצמם אין כל יתרון לערכאה המבררת על פני ערכאת הערעור; והן לנוכח הכלל לפיו המסקנות המוסקות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 19-10-3386 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

מעובדות שקבעה הערכאה הדיונית "חשופות אף הן לשבט הביקורת" של ערכאת הערעור (ע"א 5293/90 בנק הפועלים בע"מ נ' שאול רחמים בע"מ, פ"ד מז(3) 240, 249 (1993); וראו רע"א 7956/99 שיכון ופיתוח לישראל בע"מ נ' עיריית מעלה אדומים, פ"ד נו(5) 779, 792 (2002)). קביעה זו נעוצה בתפיסה לפיה "בהסקת מסקנות שבהגיגון אין לערכאה הדיונית כל יתרון על פני ערכאת הערעור" (ע"א 1064/03 אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' עיזבון פיאמנטה ז"ל, פ"ד ס(4) 375, 385 (2006); והשוו ע"א 624/13 מורדכיוב נ' מינץ, מיום 4.8.14, בפסקה יד לפסק-הדין; ע"א 3678/13 פרידמן חכשורי חברה להנדסה ולבניה בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף, מיום 16.9.14, בפסקה 46 לפסק-הדין). כך גם פעל בית המשפט העליון שעה שעמדו לפניו ערעורים שעניינם בביטויים פוגעניים, כשהוא מתערב בקביעות של בתי המשפט המחוזיים בנוגע לשאלה אם ביטוי זה או אחר עלה כדי "לשון הרע", וזאת תוך בחינת הביטוי לגופו (ראו, לדוגמה בלבד, ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג(2) 333, 338-339 (1989), להלן: הלכת תומרקין; ע"א 7380/06 חוטר-ישי נ' גילת, מיום 2.3.11, בפסקה 39 לפסק-הדין, להלן: הלכת חוטר-ישי).

לפיכך יסקרו להלן ההקלטה והפרסומים, תוך בחינת המסקנות שיש להסיק מאלה לאור המבחן הפסיקטי שתומצת באמירה "מהי, לדעת השופט היושב בדין, המשמעות, שקורא סביר היה מייחס למלים" שבפרסום (הלכת תומרקין, בעמ' 337; הלכת חוטר-ישי, בפסקה 39 לפסק-הדין; רע"א 8685/12 גואנמה נ' כל אלערב בע"מ, מיום 24.2.13, בפסקה 7 להחלטה).

2. ההקלטה

14. השיחה המוקלטת, שאורכה מעט למעלה מ-3 דקות, הושמעה כמעט במלואה במהלך הפרסום הראשון במהדורת החדשות של המשיבה (למעט אמירה בת 8 שניות של יועצת משפטית במשרד, שנכחה בישיבה ואמירתה תמכה עקרונית בטענות המערערת). מההאזנה להקלטה עולה כי בשיחה נדונה השאלה "למה בחרנו ברמי יהושע". תמליל ההקלטה הובא במלואו בפסקה 4 לפסק-דינו של בית משפט קמא.

בקצרה ייאמר כי בפתח הישיבה הציע מנכ"ל המשרד (ששמו ונוכחותו בישיבה הושמטו מהכתבות) למסור לתקשורת כי הבחירה ביהושע נבעה מכך ש"היה סיעור מוחות של כמה משרדי פרסום. השרה ביקשה..." להצגת דברים זו התנגדה המערערת תוך שהיא טוענת כי הטוטו הוא חלק מהפעלת מדיניות הספורט של משרד התרבות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

והספורט. בתגובה השיב המנכ"ל כי אמירתה זו "הייתה האמירה הראשונית שלנו ואז התברר שזה לא כל כך מחזיק מים מהבחינה המשפטית" וכי ניתן היה לפנות ללשכת הפרסום הממשלתית (לפ"מ) ולהוציא מכרז "במהירות". חלף זאת הציע המנכ"ל כי "הפתרון שלנו הוא" שתימסר הודעה לפיה מדובר היה בחזון של השרה שביקשה כי יוצגו לה רעיונות ליישומו. הטוטו הציג רעיון משלו ו"בא יחד עם הזכיון שלו, יחד עם רמי יהושע". דוברים נוספים ניסו להוסיף נדבכים למסר שהוצע. יועץ התקשורת הבהיר ש"צריך היה להיות הסבר שהוא לא רק משפטי אלא גם מקצועי". ראש אגף התקציבים במשרד (שגם שמו ונוכחותו בישיבה הושמטו מהכתבה) ציין כי "כל העולם הגיע לחדר הישיבות במשרד והציע רעיונות" לפרוייקט, וכי הוא מציע לומר שהרעיון שנבחר היה הרעיון של הטוטו ויהושע "הגיע תחת הטוטו". המערערת הגיבה להצעה זו באמירה "נכון, זה הדבר הכי נכון להגיד, זאת גם האמת".

משהעלה יועץ התקשורת את השאלה כיצד ישיב המשרד לטענה לפיה היה עליהם לאפשר לעוד משרדים הזדמנות "להציע את מרכולתם", השיבה היועצת המשפטית "הבאנו אנשים שהם שותפים שלנו בעבודה". המנכ"ל השיב "בדיוק" והיועצת המשפטית הוסיפה "הוא שותף שלנו".

תשובת היועצת המשפטית, התייחסות המנכ"ל ותגובתה הנוספת של היועצת המשפטית (קטע של כ-8 שניות מתוך דיון שאורכו כשלוש דקות) הושמטו בעריכה בעת שידור הקלטת הישיבה. לא נזכרה גם העובדה שיועצת משפטית נטלה חלק בישיבה. המשיבים טענו שהדבר נבע "מטעמי עריכה". טענה זו מעוררת תהיות, בפרט לנוכח העובדה כי כל יתר ההקלטה הושמעה. בדומה, יש לתהות כיצד לא נזכרה בכתבה עובדת השתתפותה של יועצת משפטית בישיבה, אף שיש להניח שהיה בכך כדי להשפיע על הדרך בה הצופה הסביר היה מתייחס לדיון שהושמע בנוגע לסוגיית חוקיות ההתקשרות ללא מכרז. אומנם, לנוכח המסקנה אליה הגענו להלן אין צורך להכריע בעניין זה, אך לא ניתן שלא לציין תמיהות אלה בנוגע לדרך עריכת ההקלטה.

בהמשך לדברי היועצת המשפטית אמר המנכ"ל כי הטוטו "הם הזרועות שלנו ואותם אנחנו מביאים". הדיון המוקלט הסתיים בהסכמת יועץ התקשורת והשרה לדברים אלה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

3. הפרסומים

15. במסגרת הפרסום הראשון מתוך השבעה שסבבו את הקלטת השיחה שודרה הקלטת השיחה במלואה, למעט דברי היועצת המשפטית. הפרסום הראשון נעשה במהדורת החדשות המרכזית של ערוץ 10 ביום 30.8.2015. הוא לווה, כאמור, בשקופית "מירי רגב והמיליונים". בפרסום נאמר כי תחקיר חדשות 10 "חושף הערב כיצד ניסתה לכאורה שרת התרבות והספורט, מירי רגב, לתאם עמדות עם יועציה כדי לתרץ מדוע, בניגוד להמלצות המשפטיות, העבירה מיליוני שקלים לפרסומאי בכיר. במרכז התחקיר יועצים שמנסים לעזור לשרה לבנות סיפור כיסוי". בסיום הכתבה, לאחר השמעת הקלטת (ללא הערת היועצת המשפטית) ולאחר דברי פרשנות של המשיב, הוסיף המשיב ואמר כי "נבחרה בעצם הגרסה הבאה – רגב לא קשורה, מנסים להרחיק ממנה את העניין, ומי שהביא את יהושע זה בכלל הטוטו, אלא שבידי חדשות 10 עדויות המצביעות על קשר בלתי אמצעי בין השרה לבין יהושע קודם להחלטה להפקיד בידיו את הסכומים הללו". הוא הוסיף כי עניין זה מעלה שאלות מטרידות ובכללן "מדוע התעקשה השרה החברתית להוציא מיליונים מכספי הציבור ללא מכרז מסודר". בהמשך הכתבה נשמעה אמירה מפי המשיב 5, לפיה "על דברים פחותים יותר... נפתחו בעבר חקירות לכל היותר משמעותיות, במקרים החמורים יותר חקירות פליליות".

הכתבה פתחה באמירה המייחסת למערערת באופן אישי את הניסיון לתאם עמדות מול יועציה – אמירה המתעצמת לנוכח השימוש בשקופית "מירי רגב והמיליונים" – והמשיכה באמירה לפיה המערערת הוציאה מיליונים מכספי הציבור ללא מכרז מסודר והעבירה אותם לידי אדם שבינו לבניה "קשר בלתי אמצעי קודם להחלטה" להעביר לידיו כספים אלה. המכלול כולו מצביע באופן ברור על כך שהכתבה מייחסת למערערת דרך פעולה פלילית. למסקנה זו תורמת גם האמירה לפיה "על דברים פחותים יותר" נפתחו בעבר חקירות, ובמקרים חמורים – "חקירות פליליות".

16. הפרסום השני נעשה בכתב באתר האינטרנט "נענע 10", ביום 30.8.2015. נכללה בו אמירה לפיה בשיחה שהוקלטה נשמע כיצד "מנסים לכאורה לתאם גרסה שתבהיר מדוע המשרד הממשלתי, בראשותה של מירי רגב, העביר מיליונים לפרסומאי בכיר ומקורב, ולא פעל כפי שנדרש ופנה למכרז".

המילה "ומקורב" נמחקה מהכתבה שבאתר ביום 31.8.2015, לאחר שנשלח מכתב ההתראה למשיבים (נספח 18א לתצהיר המערערת ונספח 25 לתצהיר המשיב) ולאחר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

שיחה בין המערערת למשיב 3 (סעיף 102 לתצהירה וסעיף 131 לתצהיר המשיב; לנוסחים של הכתבה לפני ואחרי המחיקה ראו נספחים 10 ו-11 לתצהיר המערערת).

האמירה לפיה הועברו מיליונים ל"פרסומאי בכיר ומקורב" משווה למעשים המתוארים בכתבה אופי פלילי. לא ניתן להתייחס לאמירה מעין זו כאל "פרט לוואי" שאין לו משקל במסגרת הפרסום.

17. הפרסום השלישי נעשה אף הוא ביום 30.8.2015, בתכנית "היום שהיה" בטלוויזיה. גם פרסום זה לווה בשקופית "מירי רגב והמיליונים". נאמר בו כי מהקלטת הישיבה עולה שהמערערת ואנשיה מנסים לתאם עמדות ולהסביר מדוע העבירו "תקציב ממשלתי של שני מיליון שקלים וחצי ללא מכרז לפרסומאי רמי יהושע". בהמשך הכתבה נאמר כי המערערת "קצת מסתבכת כי בידי חדשות 10 קודם כל ישנן עדויות לכך שהיא ויהושע הכירו עוד מלפני ההחלטה להעביר לידיה את התקציב".

גם מתוכן פרסום זה ומהשקופית המלווה אותו עולה באופן ברור ייחוס המעשים למערערת עצמה, ואמירה לפיה הועברו הכספים ללא מכרז לאדם המקורב לה באופן אישי. יש בכך כדי להציע כי בוצעו עבירות פליליות חמורות על ידי המערערת.

18. הפרסום הרביעי נעשה במסגרת מבזק חדשות ביום 31.8.2015 בטלוויזיה, ואף הוא לווה בשקופית "מירי רגב והמיליונים". נאמר בו כי מהקלטת עולה שהמערערת "מתאמת גרסאות עם יועציה כדי לפרט מדוע בניגוד להנחיות המשפטיות העבירה מיליוני שקלים לפרסומאי הבכיר רמי יהושע המקורב לה".

האמירות החוזרות בפרסומים בעניין הקרבה והקשר שבין המערערת לבין הפרסומאי, מעצימות את ההתרשמות הברורה לפיה מדובר בנדבך משמעותי ביותר בפרסומים. צירופן לשקופית "מירי רגב והמיליונים" אינו מותיר ספק של ממש בלב הצופה בנוגע לזהות מבצעת המעשה ולמניעים שהביאוה לעשותו.

19. הפרסום החמישי נעשה במסגרת תכנית הטלוויזיה "הבוקר עם אורלי וגיא" ביום 31.8.2015. לאחר שמגישי התכנית ראינו את המשיב בנוגע לכתבה, נשאל המשיב על ידי המגישה אורלי ווילנאי האם הדברים נעשו "ממניעים אישיים של השרה". בתשובתו אמר המשיב "אני לא רוצה לומר משהו שכרגע אני לא יודע לעמוד

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

מאחוריו", אך מייד לאחר מכן הוסיף כי השרה ביקשה לומר כי "זה לא היא זה הטוטו, אז אני קובע זו היא, היא בחרה ברמי יהושע ויש לה היכרות מוקדמת עם הפרסומאי הזה".

דומה כי מדובר בדברים מפורשים, שיש בהם כדי להעיד על הלך הרוח של הכתבות, כפי שיש להניח כי נתפס בעיני הצופה הסביר עוד קודם לאמירה זו.

20. מסקנה זו, הבוקעת ועולה מאליה מהאזנה לפרסומים, אינה רק ההבנה של "האדם הסביר" או "הצופה הסביר". בפועל הוכח כי כך הובנו הפרסומים גם על ידי "העיתונאי הסביר". עיון בכתבות שפורסמו בעיתונות בישראל בעקבות הפרסומים, בתאריכים 30.8.2015 ו-31.8.2015, מעלה כי כל העיתונאים בתקשורת הכתובה הבינו כי **תורף הכשל** המתואר בפרסומים בחדשות ערוץ 10 עניינו **בהעברת הכספים לפרסומאי מקורב**. כך נאמר בכותרת המשנה בכתבה שפורסמה בידיעות אחרונות ביום 31.8.2015 כי המערערת הוקלטה כשהיא "מתאמת, לכאורה, גרסאות עם יועציה במשרד בניסיון להסביר מדוע העביר משרדה מיליוני שקלים ללא מכרז לפרסומאי המקורב רמי יהושע" (העמוד הראשון לנספח 25 לתצהיר המערערת). כך נכתב בכותרת המשנה בכתבה שפורסמה ביום 30.8.2015 בעיתון דה-מרקר כי השרה ויועציה מנסים "לתרץ בדיעבד מדוע הועבר תקציב של 2.5 מיליון לפרסומאי מקורב ללא מכרז" (עמ' 3 לנספח 25 הנ"ל). כך נכתב בכותרת הכתבה שפורסמה באתר של העיתון מעריב ביום 30.8.2015 כי המערערת "העבירה לכאורה מיליוני שקלים לפרסומאי המקורב אליה" (עמ' 6 לנספח 25 הנ"ל), וכך גם נכתב בפתח כתבה נוספת שצורפה לתצהיר כי הכספים הועברו "למשרד של פרסומאי מקורב" (עמ' 7 לנספח 25 הנ"ל).

הדגשת "עובדת" העברת הכספים לפרסומאי **מקורב** בכותרות הכתבות מעידה היטב על הדרך בה הובנו הפרסומים. יובהר כי הבנה זו אינה ייחודית לעתונאים. היא ההבנה הפשוטה והמתבקשת של הפרסומים.

לפיכך יש להתערב בקביעת בית משפט קמא לפיה האמירות בדבר "ההיכרות המוקדמת" ו"הקשר הבלתי אמצעי" בין המערערת ליהושע, כמו גם האמירות לפיהן מדובר ב"מקורב" של השרה, הן בגדר "פרט לוואי" בפרסומים. אמירות אלה מהוות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

חלק אינטגרלי ומהותי מלשון הרע שבכתבות, ומשוות לפרשה כולה נופך של מעשים פליליים חמורים.

21. בדיעבד הודו המשיבים שלא היתה כל היכרות קודמת בין המערערת לבין רמי יהושע. במסגרת הפרסום השישי, בכתבה שהתפרסמה במהדורת החדשות המרכזית ביום 31.8.2015 בשעות הערב, אמר המשיב כי "אנחנו מדגישים שבין השניים לא היתה היכרות מוקדמת". כפועל יוצא מכך פעלו המשיבים גם למחיקת המילה "והמקורב" מהכתבה שפורסמה באתר "נענע 10". כאמור, המשיבים טוענים כי עשו כן מאחר שביום 31.8.2015 שלח ב"כ המערערת מכתב ובו הכחשה של הקשר בינה לבין יהושע, ויהושע שלח מסרון שאינו כולל הכחשה אלא אמירה לפיה "אם יש לכם קשר או הוכחות, אדרבא תציגו. אם לא אני מבקש שתסתייגו". התנערותם המהירה של המשיבים מהאמירות לגבי הקרבה מעידות על הטיב הרעוע של המסד העובדתי לטענה זו, או למצער על טיב אמונת המשיבים בחוסנו של מסד זה.

22. ביום 1.9.2015 פורסמה כתבת המשך במהדורת החדשות המרכזית שעסקה בשאלה כמה כסף מומש מתוך תקציב הפרסום של 2,500,000 ₪. בית משפט קמא קבע כי כתבה זו הסתפקה בהעלאת תהייה בעניין הפער בין הסכום שהוקצב לסכום שהוצא בפועל, וכי התברר בדיעבד שהסכום שהוקצב לא הוצא במלואו (פסקה 54 לפסק-דינו). בכל הנוגע לקביעות בעניין זה לא מצאנו לנכון להתערב בקביעות שבפסק-דינו של בית משפט קמא. נציין כי לשון הרע בפרסום זה טפלה יחסית לטענות החמורות שבפרסומים האחרים; וכי המשיבים פרסמו באתר העיתון The Marker התנצלות בעניין זה לפני יהושע, לאחר שזה שלח מכתב התראה (נספח 20 לתצהיר המערערת) ופרש לפנייהם את העובדות הנוגעות לניצול התקציב (ההתנצלות פורסמה ביום 10.9.15, ראו נספח 21 לתצהיר המערערת).

23. כאמור, כבר ביום 31.8.2015 אמר המשיב במהדורה המרכזית כי "אנחנו מדגישים שבין השניים לא היתה היכרות מוקדמת". על אף זאת, סירבו המשיבים להתנצל לפני המערערת על כך שייחסו לה פעולה על רקע היכרות אישית עם הפרסומאי (ראו מכתבם מיום 3.9.15, שצורף כנספח 19 לתצהיר המערערת). כפועל יוצא מכך הוגשה התביעה לבית משפט קמא.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

24. המסקנה מכל האמור לעיל היא כי הפרסומים מושא התביעה ייחסו למערערת באופן אישי – וזאת הן באמצעות המלל שבכתבות והן בשל השימוש בשקופית "מירי רגב והמיליונים" שליוותה אותן לכל אורכן – את היוזמה לתיאום גרסאות בעניין סכום של מיליוני שקלים חדשים, ללא מכרז "כפי שנדרש", לידי פרסומאי המקורב לה. יחוס מעשים מעין אלה, הטבולים בפליליות של ממש, עולה כדי לשון הרע במדרגה גבוהה.

לנוכח מסקנה זו, המעניקה משקל של ממש לפרסומים אודות הקרבה וההיכרות שבין המערערת ליהושע, יש לשוב ולבחון את התקיימות ההגנות להן טענו המשיבים גם על רקע קביעות אלה. יש לזכור כי קיימים יחסי גומלין בין עוצמת הפגיעה הנכללת בפרסום הפוגע לבין סוגיית ההגנות. לעניין זה הבהיר כבוד השופט עמית כי "ככל שהביטוי או הפרסום הפוגע הוא עוצמתי יותר, כך יידרש יותר בשלב ההגנות הקבועות בסעיפים 14-15 לחוק" (ע"א 751/10 פלוני נ' דיין, פ"ד סה(3) 369, 504 (2012), להלן: ע"א דיין).

כפי שיובהר להלן, הפרסומים בעניין ה"מקורבות" אינם חוסים תחת כנפי הגנת האמת בפרסום, כמשמעה בסעיף 14 לחוק, שבית משפט קמא נמנע מלדון בה. גם תנאיה של הגנת "העיתונאות האחראית" אינם מתקיימים במקרה דנא. התקיימותם של אלה לא הוכחה כנדרש, ובוודאי שלא עלה בידי המשיבים להרים את הנטל בעניין התקיימותם בבחינה הקפדנית הנדרשת בשל החומרה היתירה הנודעת להאשמת שרה מכהנת בהעברת מיליוני שקלים מקופת הציבור לאדם המקורב לה.

ב. סוגיית ה"מקורבות" בין המערערת ליהושע וטענת "האמת בפרסום"

25. בית משפט קמא לא הכריע בשאלה אם בנסיבות העניין חלה הגנת האמת בפרסום בכל הנוגע לפרסומים. הוא סבר שאין צורך להכריע בסוגיה זו מאחר שלשיטתו היה מקום לדחות את התביעה בשל התקיימותה של הגנת "העיתונאות האחראית". הוא אף סבר שניתן לקבוע כי סוגיית ההיכרות והמקורבות אינה אלא בגדר פרט לוואי. ממכלול טעמים אלה לא נדונה כלל תחולת הגנת האמת בפרסום על הביטוי שעניינו במקורבות הנטענת בין המערערת ליהושע.

הובהר לעיל כי האמירות לפיהן קיים קשר בלתי אמצעי, היכרות מוקדמת וקרבה בין המערערת ליהושע הן חלק מהותי מהביטוי הפוגעני שבפרסומים, והקורא הסביר הבין

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

מהן כי למערערת מיוחסים מעשים פליליים חמורים. כפי שנבהיר להלן, אנו סבורים שלא חלה בנסיבות העניין הגנת "העיתונאות האחראית". לפיכך מתעורר הצורך לבחון אם הפרסומים לפיהם היתה היכרות מוקדמת וקרבה בין המערערת לבין יהושע חוסים תחת הגנת האמת בפרסום.

1. הגנת האמת בפרסום – המישור הנורמטיבי

26. בדעת הרוב בהלכת דיין נקבע כי ה"אמת" שביחס אליה נבחנת אמיתות הפרסום במסגרת סעיף 14 לחוק היא "אמת אחת", ואם התברר בדיעבד כי העובדות שפורסמו אינן משקפות את המציאות כהווייתה בעת הפרסום – לא תעמוד למפרסם הגנת האמת בפרסום (ראו גם ע"א 844/12 מולקנדוב נ' פורוש, מיום 22.2.17, בפסקה 33 לפסק-דינו של כבוד השופט עמית, להלן: הלכת מולקנדוב; רע"א 1239/19 שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ, מיום 8.1.20, בפסקה 60 לפסק-דינה של כבוד השופטת ברק-ארז). עוד נקבע כי על האמת להיות "אמת שלמה" (דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1, 35 ו-36 (1998); ע"פ 11793/05 חברת החדשות הישראלית בע"מ נ' מדינת ישראל, מיום 5.4.06, בפסקה 42 לפסק-הדין), וכי פרסום הכולל פרטים משמעותיים שאינם נכונים אינו עונה לאמת-מידה זו (ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב, מיום 12.12.06, בפסקה 12 לפסק-הדין; הלכת מולקנדוב, בפסקה 34 לפסק-הדין).

הובהר לעיל כי סוגיית "היכרות המוקדמת" ו"המקורבות" היא ששיוותה לפרשה כולה נופך פלילי, והיא מהווה נדבך משמעותי ביותר, אם לא המשמעותי ביותר, בפגיעה הכלולה בפרסום. בנסיבות אלה, ולנוכח "מקבילית הכוחות" שבין עצמת הפגיעה שבפרסום לרמת ההוכחה הנדרשת מהמשיבים להוכחת תחולת ההגנה, הרי שדי בקביעה לפיה הטענה בעניין הקשר הבלתי אמצעי, ההיכרות וה"מקורבות" בין המערערת ליהושע לא היתה אמת כדי להביא למסקנה לפיה לא חלה על הפרסומים הגנת האמת בפרסום.

2. האם היה אמת בפרסומים

27. כפי שהובהר לעיל בהרחבה, ייחסו הפרסומים למערערת פעולות הנוגעות להעברת מיליוני שקלים חדשים ל"פרסומאי מקורב", באופן המעיד לכאורה על שחיתות שלטונית ופעילות פלילית.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

בכתב ההגנה ובתצהירים מטעם המשיבים ניסו המשיבים לטעון כי בידם ראיות המצביעות על קשר קודם בין המערערת לבין יהושע. טענות אלה לא ניתן היה לשמוע מפי המשיבים במישור המשפטי בשל תחולת דוקטרינת "ההשתק השיפוטי" בנסיבות העניין; ואין לקבלן במישור העובדתי לנוכח פרסומי המשיבים בפרסום השישי, במחיקת המילה "ומקורב" מהכתבה באתר נענע 10; ובפרסום ההכחשה בעיתון גלובס ביום 15.3.2016, שתידון להלן.

I. השתק שיפוטי

28. אין מחלוקת שיהושע הגיש כנגד המשיבים תביעה כספית לפיצוי של כ-2,000,000 ₪ בגין טענה כי הפרסומים כללו אמירות העולות כדי לשון הרע וגרמו לו לנזקים של ממש (ת"א (ת"א) 34600-10-15). אין גם מחלוקת כי במסגרת הסכם גישור שנכרת בין המשיבים ליהושע, וקיבל תוקף של פסק-דין, התחייבו המשיבים לפרסם הודעה בעיתונות השוללת את טענת ההיכרות המוקדמת. על פי הסכם הגישור פרסמו המשיבים ביום 15.3.2016 ידיעה במבזק חדשות בערוץ 10 ובה נאמר כי על אף מה שנאמר בפרסומים מושא התביעה "לא היתה היכרות מוקדמת בין יהושע לשרת התרבות והספורט" (ראו הדיווח בעיתון גלובס מיום 15.3.2016, נספח 22 לתצהיר המערערת). המשיבים אישרו כי אכן פרסמו הודעה זו, ללא הסתייגות, גם במסגרת תצהיר התשובות לשאלון מטעמם (ראו תשובות 30 ו-30.1 לשאלון). מכאן שבעקבות ההסכמה לפרסם הודעה על היעדר היכרות מוקדמת בין המערערת ליהושע הושגה פשרה עם יהושע שהביאה לסיום ההליכים. העלאת טענה הפוכה כיום עולה כדי העלאת טענה סותרת בשני הליכים שונים, וכל זאת לאחר שבעל הדין קצר את פירות הטענה הסותרת בהליך אחר.

29. בנסיבות מעין אלה לא ניתן לשמוע מפי המשיבים טענה סותרת בהליך זה, וזאת מכח הכלל בדבר ההשתק השיפוטי. דוקטרינה זו משתיקה בעל דין מלטעון דבר והיפוכו בהליכים שונים. היא נשענת על חובת ההגינות ותום הלב בניהול הליכי המשפט (רע"א 6753/96 מ.מ.ח.ת בע"מ נ' פרידמן, פ"ד (5) 418, 422 (1997); ע"א 3948/97 מגדל נ' מנורה, פ"ד (3) 769, 808 (2001)); ויש שראו בה נגזרת של תקנת הציבור (ע"א 1393/92 קזצ'קוב נ' קזצ'קוב, פ"ד מח(4) 353, 360-361 (1994)) ו"ענף הצומח מתוך עץ תום-הלב" (רע"א 4224/04 בית ששון בע"מ נ' שיכון עובדים והשקעות בע"מ, פ"ד נט(6) 625, 633 (2005)). נקבע כי השימוש בה מקדם מדיניות שיפוטית נאותה (רע"א 8927/12 הפניקס נ' המל"ל, מיום 16.7.13, בפסקה 13 לפסק-דינו של כבוד השופט

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

זילברטל), וכי יסודה בתקנת הציבור הסולדת ממניפולציה בהליכי משפט (ראו רע"א 7021/16 זינגל נ' אברהם, מיום 24.11.16, בפסקה יב להחלטה). בשל מכלול טעמים אלה נקבע כי על בית המשפט להעלות טענה זו מיוזמתו במקרים המתאימים, מאחר ש"אין לאפשר לצדדים לשנות אותה מסכת עובדתית לנוחותם לצרכי הליכים שונים... דברים אלה פשוטים וברורים, ובית המשפט אינו יכול לפעול כשוטה שבעולם" (בע"ם 2158/16 פלוני נ' פלונית, מיום 1.5.16, בפסקה ט"ז להחלטה).

יובהר כי הכלל בעניין השתק השיפוטי חל גם שעה שבמסגרת ההליך הקודם הועלתה הטענה כנגד בעל דין אחר מזה הנוטל חלק בהליך הנוכחי (ע"א 1445/11 מרטינו נ' רילוב, מיום 25.11.12, בפסקה 24 לפסק-הדין). עוד נקבע כי די בכך שהעלאת הטענה הביאה ל"טובת הנאה" בדמות הגעה להסכם פשרה כדי שיחולו יסודותיו של הכלל (בר"ם 8689/14 הול"ל מגדל העמק נ' מבני תעשייה בע"מ, מיום 4.5.15, בפסקאות 19-17 לפסק-דינו של כבוד השופט פוגלמן; כבוד השופט עמית החזיק בגישה מרחיבה אף יותר בהערות החיתום של פסק-הדין).

לא למותר לציין כי אף לולא נמסרה ההודעה בעקבות הסכם גישור שזכה לתוקף של פסק-דין, באופן המקיים במובהק את התנאים לתחולת הדוקטרינה, וזו היתה נמסרת בעקבות משא ומתן גרידא, נראה שניתן היה להחיל השתק זה. זאת "על דרך אנלוגיה" לכלל בעניין השתק השיפוטי (השוו ע"א 8430/06 שבתאי נ' ספני, מיום 3.11.08, בפסקה 37 לפסק-הדין).

המסקנה מכל אלה היא כי המשיבים מושתקים מלטעון בהליכים המשפטיים כי היתה היכרות מוקדמת בין המערערת ליהושע או כי השניים היו "מקורבים". לפיכך אין לשעות לטענות אלה שעלו בכתבי טענותיהם או בעדויות מטעמם.

II. הודאות המשיבים

30. למסקנה לפיה אין לקבל את הטענה בעניין קיומה של היכרות מוקדמת או קרבה בין המערערת ובין יהושע ניתן להגיע גם על יסוד הודאות המערערים ופעולותיהם בזמן אמת.

העלאת הטענה שלפיה התקיימה היכרות מוקדמת בין המערערת ליהושע עומדת בסתירה קוטבית להצהרה שנמסרה במהדורת החדשות המרכזית ביום 31.8.2015

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 19-10-3386 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

לפיה "אנחנו מדגישים שבין השניים לא היתה היכרות מוקדמת". היא אף סותרת את הפעולה האקטיבית בה נקטו המשיבים באותה עת, במסגרתה מחקו את המילה "ומקורב" מהכתבה שפרסמו באתר "נענע 10". לאלה יש לצרף את "הודאת החוץ" שמסרו המשיבים בפרסום בחדשות ערוץ 10 ביום 15.3.2016, במסגרת הסדר הגישור.

ב"כ המערערת טענו כי ההודאה שפרסמו המשיבים ביום 15.3.2016 מהווה הודאת בעל דין. טענה זו יש לדחות ככל שהיא מבקשת לייחס למשיבים הודאה פורמלית כמשמעה בתקנה 102 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (ראו יעקב קדמי על הראיות 1386-1383 (חלק שלישי, התשי"ע)). זאת מהטעם שלא ניתן להסתמך על הודאה פורמלית במסגרת הליך אחר מזה שבו הושמעה (ראו הוראת תקנה 103(א) סיפא לתקנות סדר הדין). עם זאת, הודאה שנשמעה מפיו של בעל דין במסגרת הליך אחד מהווה ראיה במסגרות דיוניות אחרות. היא עולה כדי "ראיה כשאר הראיות ובין שאר הראיות. הודאת בעל-דין יכולה להיות כבדת משקל או פחותת ערך, מהימנה או בלתי מהימנה על בית-המשפט, הכל לפי נסיבות ההודאה ושאר הראיות במשפט" (ע"א 211/63 יחזקאל נ' קלפר, פ"ד יח(1) 563, 572 (1964); וראו ע"א 8251/04 דולב נ' אייש, מיום 6.9.06, בפסקה 16 לפסק-הדין; ע"א 9605/03 ד"ר יגלום נ' שר הבריאות, פ"ד נט(5) 278, 284 (2005); ע"א 8836/07 בלמורל השקעות בע"מ נ' כהן, פ"ד סג(3) 577, 600 (2013)).

31. במקרה דנא, הודאת החוץ הנ"ל (שאושרה במסגרת תצהיר התשובות לשאלון) מהווה ראיה בעלת משקל משמעותי, בפרט כאשר היא משתלבת בדברים שנאמרו בפרסום השישי ביום 31.8.2015 ובמעשה האקטיבי של מחיקת המילה "ומקורב" מהכתבה שפורסמה באתר נענע 10. די בטעם זה לבדו כדי להביא לקביעה לפיה לא הוכח שהיתה אמת בטענה לפיה התקיימה היכרות מוקדמת בין המערערת ליהושע.

עוד נציין כי המשיבים, שהנטל עליהם להוכיח את אמיתות הפרסום, לא הביאו כל ראיה לקיום היכרות מוקדמת בין יהושע למערערת. טענת המשיבים לקיומה של היכרות מוקדמת מתבססת על כך ש"המערערת הודתה בקיום 2 פגישות עם יהושע טרם החלטה להעניק לו את תקציב הפרסום" (סעיף 6 לעיקרי הטיעון מטעמם). אלא שפגישות המתקיימות בעניין ההתקשרות בפרוייקט עצמו אינן מבססות טענה ל"היכרות מוקדמת" ובוודאי שלא ל"קרבה".

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

32. המסקנה מכל אלה היא שלא ניתן לשמוע מפי המשיבים טענה המרמזת על היכרות מוקדמת בין המערערת ליהושע. טענה זו נחסמת מבחינה משפטית בשל העובדה שהמשיבים נבנו מטענה סותרת במסגרת הליך אחר; היא לא הוכחה והיא עומדת בסתירה ממשית לפרסומים שהוציאו המשיבים בזמן אמת.

33. לנוכח המסקנה אליה הגענו, והקביעה שלפיה לא ניתן לשמוע מפי המשיבים טענה לקיום היכרות מוקדמת בין המערערת לבין יהושע, יש לקבוע שהדברים שפרסמו המשיבים בהקשר זה לא היו אמת. הדברים שפורסמו אינם משקפים את המציאות כהווייתה בעת הפרסום ולפיכך לא עומדת למשיבים הגנת האמת בפרסום. כמו כן, הובהר לעיל כי פרסום הכולל פרטים משמעותיים שאינם נכונים אינו עונה לחובה לפרסם "אמת שלמה". במקרה דנא כללו הפרסומים אמירות בעניין ההיכרות המוקדמת והקרבה בין המערערת ליהושע, ונקבע לעיל כי אמירות אלה העצימו עד מאוד את הממד הפוגעני שבפרסום. מכאן שהכללתם בפרסומים מביאה לכך שהדברים שפורסמו אינם בגדר "אמת שלמה" ואינם חוסים תחת כנפי הגנת האמת בפרסום.

34. משנקבע כי לא עומדת למשיבים הגנת האמת בפרסום, יש להמשיך ולבחון אם עומדת להם הגנת "העיתונאות האחראית". בית משפט קמא השיב לשאלה זו בחיוב. נבחן, איפוא, אם אכן עלה בידי המשיבים להוכיח כי התקיימו בעניינם יסודותיה של הגנה זו.

ג. תחולת הגנת "העיתונאות האחראית"

35. הגנת "העיתונאות האחראית", כפי שעוצבה בהלכת דיין, חלה על פרסומים העונים לתנאים שנקבעו בה. כפי שהבהיר כבוד הנשיא גרוניס בהלכת דיין, ככלל תחול הגנה זו כאשר מתקיימים בה מספר תנאים יסודיים: המפרסם הוא עיתונאי במקצועו, שאז לא יחול קושי בקביעה כי פעל "לשם מילוי 'חובה עיתונאית'" (הלכת דיין, בעמ' 730 - 731); תוכן הפרסום סובב "עניין ציבורי משמעותי" (הלכת דיין, בעמ' 729); ההדגשה במקור; הוא "לא חרג מתחום הסביר" בנסיבות שבהן קמה חובת הפרסום" (הלכת דיין, בעמ' 739); והוא נעשה תוך שמירה על אמות המידה של עיתונאות אחראית (הלכת דיין, בעמ' 738).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 19-10-3386 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

לעניין אחרון זה, העומד בעין הסערה של מחלוקת הצדדים, הוצעה רשימה לא ממצה של מבחני עזר בפסק-דינו של כבוד השופט פוגלמן בע"א זיין (בעמ' 490-492), שאומצה בדעת הרוב בהלכת זיין (בעמ' 738). על פי רשימה לא ממצה זו יינתן משקל למהימנות המקורות ומשקלם; נקיטת צעדים סבירים לאימות העובדות קודם הפרסום, ובכלל זה בדרך של פנייה לנפגע הפוטנציאלי; אמונת המפרסם באמיתות העובדות; טון הפרסום וסגנונו; הצגה הוגנת ומאוזנת של עובדות הפרסום; נחיצות החלק הפוגעני של הפרסום; פרסום תגובת הנפגע ותמצית גרסתו.

בהלכת זיין הוספו הדגשים מסויימים לרשימה זו. נקבע כי על אימות העובדות טרם הפרסום להיעשות תוך הסתמכות "על מקורות מהימנים ורציניים" (הלכת זיין, בעמ' 738). עוד נקבע כי קבלת התייחסות הנפגע הפוטנציאלי מהפרסום "דרושה לא רק משיקולי הגינות אלא גם לשם ביסוס המידע" (הלכת זיין, בעמ' 739). בהקשר אחרון זה נקבע כי "אחת האינדיקציות החשובות למילוי אמת המידה של עיתונאות אחראית היא פנייה מוקדמת של המפרסם למושא הפרסום ומתן הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום" (שם). כמו כן נקבע כי במסגרת בחינת שיקולי ההגינות תיבחן גם שאלת פרסום תיקון או הכחשה שנדרשו על ידי הנפגע "בהיקף ובאופן ראוי" (שם).

על הפנייה לנפגע להיות פנייה סבירה, במובן זה שתאפשר לנפגע לדעת את החשדות המיוחסים לו. בהקשר זה נאמר כי "פנייה שאינה מפרטת את החשדות המדויקים נגד הנפגע ואת הביסוס להם, באופן שאין הוא יכול להגיב כראוי, אינה בגדר פנייה סבירה ואינה עונה על דרישות ההגנה על כבודו של הנפגע" (חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר ובוועז שנור דיני לשון הרע – הדין המצוי והדין הרצוי 327 (מהדורה שנייה מורחבת, התש"ף, להלן: דיני לשון הרע – הדין המצוי והדין הרצוי)).

36. בית משפט קמא סבר שהפרסומים חוסים תחת כנפיה של הגנת העיתונאות האחראית, וכי התקיימו התנאים להחלתה. כפי שיובהר להלן, אנו סבורים כי לא ניתנה למערער "הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום", ולא ננקטו צעדים סבירים לאימות העובדות קודם לפרסום, בין היתר בשל הכשל הנוגע לקבלת תגובת המערער. כתוצאה מכך פרסמו המשיבים ידיעות כוזבות אודות קיומה של "היכרות קודמת" בין המערער ליהושע ואף טענו כי מדובר במקורב של השרה. אמירות אלה, שנקבע לעיל כי אינן אמת, לא היו מיתוספות לפרסומים לו פעלו המשיבים כנדרש במסגרת הגנת העיתונאות האחראית.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

כמו כן, בכל הנוגע לטענה שעניינה בקיום היכרות מוקדמת או קרבה בין המערערת ליהושע איננו סבורים שעלה בידי המשיבים להרים את הנטל בנוגע לטיב התחקיר העיתונאי שנערך קודם לפרסום ולהישענות על מקורות אמינים מהימנים ובעלי משקל.

1. "הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום"

37. בית משפט קמא ביסס את קביעתו בדבר קיומה של ההגנה, בין היתר, על כך שלשיטתו ניתנה למערערת אפשרות סבירה למתן תגובה. קביעה זו נעשתה באספקלריה של הנחת המוצא לפיה הפרסומים אודות ההיכרות המוקדמת והקרבה אינם אלא פרט לוואי. ככל הנראה מטעם זה לא נדונה בפסק-הדין סוגיה עובדתית משמעותית ביותר, שהכרעה בה היתה מטה את הכף בהקשר זה. כוונת הדברים היא להכרעה בשאלה אם יש ממש בגרסתו של יועץ התקשורת, שטען בתצהירו כי קודם לפרסום הראשון שוחח עם ראש דסק התחקירים, מסר לו שלא קיימת כל היכרות מוקדמת בין המערערת לבין יהושע, וביקש ממנו להקפיא בינתיים את שידור הכתבה.

לצורך הבהרת עניין זה, כמו גם לצורך הדיון בשאלה אם אכן ניתנה למערערת הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום, יש להקדים מילים מספר בעניין הטענות העובדתיות הנוגעות ללוח הזמנים הנוגע לשידור הכתבה ולהשתלשלות הדברים בשעות שקדמו לפרסום הכתבה.

I. הפנייה לדוברת, המענה והפרסום

38. מחקירתו הנגדית של המשיב עולה כי הקלטת השיחה שהושמעה בכתבה ששודרה ביום 30.8.2015 הועברה לידיו ביום "11, 12 באוגוסט" (עמ' 79 לפרוטוקול, שורות 8-4). מכאן שהקלטת הוחזקה בידי קרוב לשלושה שבועות קודם לפרסום הכתבה. על אף זאת, נעשתה פניה למערערת בבקשה להתייחסותה לעניינים שיעלו בכתבה רק בשעה 17:08 ביום 30.8.2015. זאת במסגרת הודעת דואר אלקטרוני שנשלחה מטעם ראש דסק התחקירים לדוברת המערערת (נספח 1 לתצהיר יועץ התקשורת ונספח 14 לתצהיר המשיב). בהודעה זו נאמר כי באותו ערב תשודר במהדורה המרכזית של חדשות 10 כתבה בנושא הפרויקט "לא לדאוגוסט", והתבקשה תגובת המשרד "עד השעה 18:30 היום" לשש שאלות:

”

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

1. מי הגה ויזם את פרויקט לא לדאוגוסט?
2. מאיפה יצא תקצוב הפרויקט?
3. האם תקציב הפרסום לפרויקט עבר מכרז מסודר? האם תקציב הפרסום עבר דרך לפמ?
4. האם היתה היכרות מוקדמת בין השרה לפרסומאי רמי יהושע?
5. האם השרה ומר יהושע נפגשו ערב הרמת הקמפיין?
6. האם ישנם קשרים עסקיים בין יועץ השרה... לפרסומאי רמי יהושע?"

המערערת טוענת כי שאלות אלה הן כלליות ביותר, ומתאימות לשאלות המופנות למושאי תחקירים זמן רב לפני פרסום התחקיר. זאת בשונה משאלות המופנות בסמוך לפרסום כתבה, שהן מטבען ממוקדות וברורות הרבה יותר.

עיון בשאלות שהופנו למערערת מעלה שאינן מתייחסות כלל לישיבה המוקלטת או לטענות – שפרנסו את החלק הארי של הכתבות בחדשות ערוץ 10 – בדבר "תיאום העמדות" או "תיאום הגרסאות" בין המערערת ליועציה בנוגע להעברת תקציב הפרסום ליהושע ללא מכרז (להבדיל מעצם השאלה אם התקיים מכרז, עניין שנזכר בשאלה 3). בנסיבות אלה ניתן היה לקבוע כי הפנייה לא היתה כזו המפרטת את החשדות המדוייקים כנגד הנפגע ואת הביסוס להם, באופן שכשלעצמו מוביל למסקנה שלא ניתנה "הזדמנות סבירה והוגנת" להגיב לכתבה העומדת להתפרסם.

39. תגובת הדוברת התייחסה לשלוש השאלות הראשונות, הנוגעות לגוף הפרסום (נספח 1 לתצהיר ראש דסק התחקירים) וכך גם תגובת המשרד (נספח 15 לתצהיר המשיב, שנושא אומנם את התאריך 3.12.2015 אך זאת ככל הנראה מסיבות הנעוצות בהעברת ההודעה). במהלך שידור הפרסום הראשון התקיימה תכתובת מסרונים בין המשיב לדוברת. הדוברת הבהירה כי התגובות שנשלחו "זו לא תגובה של השרה זו תגובה של המשרד!!", ביקשה כי הדבר יובהר בכתבה וציינה כי "כרגע אין תגובת השרה" (מסרונים מהשעות 09:20 ו-11:20, שצורפו במסגרת נספח 20 לתצהיר המשיב). בשעה 20:20 שלחה הדוברת את תגובת השרה לפיה "כל ההליך מתחילתו ועד סופו אושר על ידי המשפטנים של המשרד ובוצע כדן. נקודה" (נספח 20 לתצהיר המשיב). גם תגובה זו הובאה במהלך השידור.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

יהושע, שהפנייה לקבלת תגובתו נשלחה כ-40 דקות מאוחר יותר מהפנייה למשרד התרבות והספורט, כלל לא הגיב לשאלות עד לשידור הכתבה (עמ' 68 לפרוטוקול, שורות 20-29). לאחר שהגיב – חזרו בהם המשיבים מהטענה בעניין הקרבה הנטענת (סעיפים 161-162 לתצהיר המשיב ונספח 35 לתצהירו).

40. המשיב העיד כי מאחר שלא נכללה תגובה בנוגע לשאלות 4-6, הוא החליט לכלול בפרסום הראשון את האמירה לפיה קיים "קשר בלתי אמצעי" בין המערערת לפרסומאי. תשובה מפורשת בעניין טענת ההיכרות בין השניים לא התקבלה עד למחרת היום, ולפיכך החליט "לעלות קומה" בתיאור היחסים בין השניים ולהורות על שימוש במילה "מקורב" (עמ' 140 לפרוטוקול, שורות 12-22; עמ' 141 לפרוטוקול, שורות 1-3).

מכאן שההימנעות ממתן מענה לשאלות במסגרת הזמנים המצומצמת שקבעו המשיבים, הביאה אותם למסקנה לפיה ניתן להוסיף לפרסומים את אותן אמירות המעניקות להן גוון פלילי של ממש: טענת הקשר הבלתי אמצעי, ההיכרות והקרבה.

II. הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום?

41. מהודעת הדוא"ל ששלח ראש דסק התחקירים לדוברת עולה כי הוקצב לדוברת פרק זמן של 82 דקות בלבד למתן מענה לשש השאלות (המשיבים טענו כי פנייה לדובר המשרד בשאלה "למי להעביר שאלות לתגובה" נעשתה כבר בשעה 15:00, אך ברור שאין להביא פרק זמן זה בחשבון זמן התגובה שניתן למערערת). משנשאל ראש דסק התחקירים מדוע נשלחה ההודעה בסמיכות זמנים כה רבה לשידור טען כי זו "שעה לגיטימית" וכי ממילא "כל תגובה שנשלחת" למשיבים, ולו בסמוך לשעת השידור או אף במהלך השידור, נכללת במהדורה (עמ' 65 לפרוטוקול, שורות 1-7).

האמירה לפיה כל תגובה מפורסמת אינה בגדר מענה לשאלה אם סד הזמנים למסגרתו הכניסו המשיבים את המערערת עולה כדי מתן הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום. יתירה מזו: על פני הדברים קיים שוני בולט לעין בין תגובה המוגשת בסמיכות זמנים של ממש לפרסום או אף במהלכו לבין תגובה הנמסרת מבעוד מועד. תגובה הנמסרת בסמוך לדיון או במהלכו זוכה לכך שנוסח התגובה מובא לאחר הכתבה או משולב בה, אך זאת ללא כל שינוי בכתבה עצמה. כאשר התגובה מתקבלת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

פרק זמן מספיק קודם לשידור הפרסום, יש בכך כדי לאפשר בחינה מחודשת של טיב ביסוס המידע (הלכת דיין, בעמ' 739). או אז ניתן להגיע לכלל החלטה אם לשנות את הכתבה עצמה לאור המענה שניתן.

בפועל אין חולק שהמשיבים חזרו בהם מטענת ההיכרות המוקדמת לאחר שקיבלו את תגובת השרה ואת תגובת יהושע. מכאן המסקנה כי אם אלה היו עומדים לפניהם די זמן קודם לשידור, הטענות השגויות לא היו נכללות בפרסומים.

42. חלק מהשאלות שהופנו לדוברת הצריך מענה מורכב יחסית (דוגמת מקורות התקצוב של הפרויקט), חלקן הצריך מענה רחב יחסית (דוגמת שאלה 3, אשר היתה אמורה לכלול התייחסות גם לעניין המקדמי בדבר עצם הצורך לערוך מכרז) וחלקן לא היו ברורות דיין (דוגמת שאלה 4 שלא הבהירה לאיזו היכרות מוקדמת מוסבים הדברים). ממילא היה על המשיבים להעניק לנפגעים הפוטנציאליים פרק זמן הולם למתן מענה סדור. על פרק הזמן לאפשר לא רק את עצם מתן המענה, אלא את האפשרות שזה יגיע לידי המשיבים **די זמן לפני השידור על מנת שאלה יוכלו לשקול שנית אם לערוך שינוי בדברים שהתכוונו לשדר**. פרק הזמן שניתן למשרד התרבות והספורט ולמערערת לא הלם אמות מידה אלה. כאמור, לא די בעצם פרסום תגובה. על הפנייה לקבלת תגובה להיות כזו שתאפשר בחינה של מכלול המידע העומד לרשות המפרסם ולקבל החלטה מושכלת בנוגע לשאלה אם וכיצד לפרסם את הדברים שבכתבה.

יתירה מזו: חלק מהשאלות הצריך מענה ישיר של השרה עצמה. מתן פרק זמן קצר מעין זה שניתן במקרה דנא, אינו מביא בחשבון את האפשרות לפיה בעל תפקיד בכיר עשוי להיות מעורב בעיסוקים דחופים אחרים שלא יאפשרו לו להתפנות למתן מענה סדור בתוך סד זמנים מצומצם. אין לצפות כי נושא משרה בכיר יהיה פנוי בכל רגע נתון למתן תגובה מהירה. הוא עשוי להיות באמצע דיון חשוב, וניתן להעלות על הדעת לא מעט מקרים בהם נושאי משרה בכירים כלל אינם זמינים במהלך דיונים רגישים העלולים להתארך. דומה כי דווקא במקרים בהם מדובר באיש ציבור בכיר נוטה הכף להנחה לפיה יש להעניק לו פרק זמן משמעותי לתגובה, כך שזו לא תוכשל אך בשל העובדה שהוא מצוי במהלך פעילות חשובה שאינה מאפשרת לו להתפנות באופן מיידי למתן תגובה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

בפועל עולה כי בעת שנשלחו השאלות לדוברת שהתה המערערת באירוע פוליטי (פסקה 41 לתצהיר יועץ התקשורת ועמ' 48 לפרוטוקול, שורה 2; עמ' 33 לפרוטוקול, שורות 1-3). המערערת העידה כי כלל לא ראתה את השאלות עליהן השיבה הדוברת, והסתפקה בבקשה מהדוברת להשיב לשאלות שהופנו אליה (עמ' 33 לפרוטוקול שורה 4; עמ' 33 לפרוטוקול, שורה 27 – עמ' 34 לפרוטוקול, שורה 10; עמ' 35 לפרוטוקול, שורה 23). גרסה זו זוכה לתימוכין מתכתובת המסרונים בין המשיב לדוברת (נספח 20 לתצהיר המשיב), ממנה עולה שבזמן אמת מסרה הדוברת למשיב כי התגובות שנשלחו למשיבים הן של המשרד ולא של השרה וכי טרם התקבלה תגובת השרה (מסרונים מהשעות 09:20 ו-11:20). מאותה תכתובת, שכאמור משקפת את ההתרחשויות בזמן אמת, ולא את מה שזכרו העדים בעדותם כשלוש שנים לאחר מכן, עולה כי רק בשעה 20:20 התפנתה המערערת להגיב בעצמה, ומסרה תגובה לקונית ביותר.

43. בפועל לא השיב המשרד עד לשידור לשאלות העוסקות בהיכרות של השרה או יועץ התקשורת עם הפרסומאי. המשיבים בחרו שלא להמתין פרק זמן נוסף. הם פירשו שתיקה זו כמעין הודאה בקיומה של היכרות, על אף המשמעות הפלילית החמורה של הוספת פרט בלתי מאומת זה. תקלה זו, שעניינה בהוספת טענות חסרות בסיס עובדתי בנוגע ל"היכרות" או קרבה בין המערערת ליהושע, אינה אלא פועל יוצא של פרק הזמן הקצר שניתן למערערת להשיב לשאלות ושל אי ההמתנה לקבלת מענה לשאלות בעניין ה"היכרות". היא מדגימה היטב את תוצאתה האפשרית של אי קבלת תגובה סדורה של הנפגע – שכשלעצמה אמורה להינתן רק לאחר הפניית שאלות המשקפות במדויק את טיב הטענות והבסיס להן – שבהלכת דין נקבע כי היא "דרושה לא רק משיקולי הגינות אלא גם לשם ביסוס המידע".

אלמלא התנהלות חפוזה זו של המשיבים לא היו נוספות לפרסומים הטענות העובדתיות השגויות ששיוו לפרשה נופך של מעשים פליליים חמורים, והתביעה לא היתה באה לעולם.

44. הפרסומים מושא התביעה סבבו קלטת שהיתה בידי המשיבים במשך קרוב לשלושה שבועות. לא נטען, ובוודאי שלא הוכח, כי היתה דחיפות בפרסום הכתבות דווקא באותו ערב בו פורסמו. בנסיבות מעין אלה, כאשר מדובר בכתבות שאין כל דחיפות מיוחדת בפרסומן, לא ניתן לקבל את טענת המשיבים לפיה ניתן למערערת פרק זמן סביר למסור את תגובתה לפרסומים. דומה כי פרק הזמן הסביר למתן מענה לכתבה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

בהיקף משמעותי העוסקת בעניין בעל חשיבות ציבורית מעין זו הסובבת את השיחה המוקלטת, כאשר אין דחיפות בפרסומה, הוא כזה שיעניק למושא הכתבה פרק זמן משמעותי למתן מענה סדור. לא ניתן לנטוע מסמרות בנוגע לפרק הזמן הראוי במצבים כאלה ככלל, אף שניתן לקבוע כי קשה להלום מערכת עובדתית בה פרק זמן כה קצר כמו זה שניתן במקרה זה ייחשב למתן "הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום". במכלול נסיבות המקרה מושא הערעור נראה כי היה על המשיבים להעמיד לרשות המערערת פרק זמן ארוך בהרבה מזה שניתן, ולכל הפחות להעמיד לרשותה מספר שעות נוספות לצורך הגשת תגובתה, כך שלשידור כתבה במהדורה המרכזית היתה מוקדמת פנייה כבר בשעות הבוקר של היום.

מאליו מובן כי על פרק הזמן למתן תגובה להתאים עצמו לחשיבות הפרסום ולדחיפותו כמו גם לטיב הפגיעה האפשרית ולמושא הפגיעה הפרוטנציאלית. כאמור, שעה שמדובר באנשים הנושאים במשרה בכירה, שעקב עיסוקיהם הרבים אינם מסוגלים בהכרח להשיב באופן ענייני לשאלות מפורטות לנוגעות לענייניהם בתוך סד זמנים קצר עד מאוד, נוטה הכף לקביעה לפיה יש להעניק להם פרק זמן מתאים, ארוך מהרגיל, לצורך מתן תגובה.

III. מסקנה

45. לו היה ניתן למערערת פרק זמן ארוך יותר, או לו היו המשיבים ממתנינים לקבלת מענה נקודתי בסוגיית ההיכרות והמקורבות, לא היו המשיבים כוללים בפרסומים את הטענה הלא נכונה עובדתית בעניינים אלה. כך נמצאנו למדים מהדרך בה פעלו לאחר פניית ב"כ השרה וקבלת המסרון של יהושע. אלה הביאו לאמירה בפרסום השישי לפיה "אנחנו מדגישים שבין השניים לא היתה היכרות מוקדמת" ולמחיקת המילה "ומקורב" מאתר נענע 10. יש בכך גם כדי ללמד עד מה מועט היה האמון שרחשו המשיבים לטענה זו באותו שלב של הארועים.

הכשל המובנה בפנייה לקבלת תגובה בתוך פרק זמן שהוא קצר מדי ובלתי ראוי בנסיבות העניין, ופרסום פרט בעל משמעות מהותית ביותר ללא קבלת תגובה כלשהי בנסיבות שנוצרו, שומט את הקרקע מתחת לטענת המשיבים לתחולת הגנתה של העיתונאות האחראית. הפנייה במקרה דנא אינה עולה בגדר "מתן הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום". היא אף הכשילה את המשיבים עצמם. לו היו אלה פונים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

מבעוד מועד ומקבלים מענה סדור, היה בכך גם כדי להשליך על "ביסוס המידע" ולמנוע הכללת פרטים מכפישים, שאינם אמת, בפרסומים.

46. לפיכך יש לקבוע כי המשיבים לא העניקו למערערת הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום. השאלות ששלחו לא היו ממוקדות דיין ולא הבהירו את טיב המיוחס לה או את הביסוס לו; ופרק הזמן שניתן למענה לא היה סביר בנסיבות העניין. המשיבים בחרו שלא להמתין לקבלת מענה בסוגיית קיומה של היכרות מוקדמת או קרבה בין המערערת ליהושע. חלף זאת, בחרו לפרסם טענות אלה באופן שהצביע על התנהלות פלילית חמורה של המערערת. בנסיבות אלה יש לקבוע כי לא עומדת לזכות המשיבים הגנת העיתונאות האחראית.

נקבע לעיל שלמשיבים לא עמדה טענת האמת בפרסום. לנוכח הקביעה לפיה אין הם חוסים תחת כנפי הגנת העיתונאות האחראית, הרי שהמסקנה היא שיש לקבל את הערעור ולקבוע כי המשיבים אחראים כלפי המערערת בגין הכללת הביטויים הפוגעים והלא נכונים עובדתית, במסגרתם ייחסו לה פעולה אישית על רקע היכרות מוקדמת ליהושע.

לנוכח מסקנה זו אין צורך להידרש לטענה בעניין קיום שיחה בין יועץ התקשורת לראש דסק התחקירים קודם לפרסומים. הדברים שייאמרו להלן בעניין זה, ולו בקצרה, נאמרים מעבר לנדרש לצורך ההכרעה בערעור.

IV. הטענה בעניין השיחה שקדמה לשידור

47. הובהר לעיל שבית משפט קמא נמנע מלדון ולהכריע בשאלה אם יש לאמץ את עדות יועץ התקשורת בנוגע לשיחה שהתקיימה בינו לבין ראש דסק התחקירים קודם לשידור הפרסום הראשון. לו היה עושה כן, ואם היה מאמץ את גרסת יועץ התקשורת, ניתן היה להגיע למסקנה השוללת את תחולת הגנת העיתונאות האחראית גם ללא צורך להידרש לשאלת מהותו של פרק הזמן הסביר למתן תגובה ול"מקבילית הכוחות" בינו לבין פרק הזמן שחומר הגלם של התחקיר מצוי היה בידי העיתונאי ולדחיפות בפרסום הכתבה. מאחר שהגענו למסקנה כי הפנייה לא העניקה למערערת פרק זמן סביר והוגן למתן מענה, נתייחס לסוגיה זו בקצירת האומר.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

48. יועץ התקשורת טען כי עוד קודם לפרסום הראשון התקשר לראש דסק התחקירים ומסר לו שאין כל קשר בינו לבין יהושע ואין גם כל קשר בין המערערת לבין יהושע, וביקש להקפיא בינתיים את שידור הכתבה (סעיף 42 לתצהירו). אין מחלוקת שראש דסק התחקירים הוא ששלח לדוברת את הבקשה למתן מענה לשאלות. יועץ התקשורת עמד על גרסתו זו גם במהלך חקירתו הנגדית. ראש דסק התקשורת (שהגיש תצהיר מטעם המשיבים) הסתפק באמירה העמומה לפיה אינו זוכר שהתקיימה שיחה מעין זו בינו לבין יועץ התקשורת, שהתקיימה כשנתיים וחצי קודם להגשת תצהיר יועץ התקשורת (סעיף 12 לתצהירו). לפני בית המשפט עמדה טענה פוזיטיבית של יועץ התקשורת מול אמירה של ראש דסק התחקירים כי אינו זוכר את השיחה, ונדרשה הכרעה בין השתיים. נעיר כי הטענה בעניין אי-זכרונו של העד אינה מתיישבת היטב עם תשובותיו בחקירתו הנגדית שהתקיימה למעלה משלוש שנים לאחר האירועים. בתשובותיו לחקירה זכר העד פרטים חדשים רבים ביותר בנוגע לשיחתו עם הדוברת של משרד התרבות והספורט, ובכלל זה פרטים שלא נזכרו כלל בתצהירו שהוגש כשנתיים וחצי לאחר הגשת התביעה (ראו לדוגמה עמ' 63 לפרוטוקול, שורות 17-19; עמ' 66 לפרוטוקול, שורות 14-17). אין אלא לתהות כיצד אם כן לא זכר כלל אם התקיימה שיחה עם יועץ התקשורת או מה היה תוכנה.

כאמור, בית משפט קמא לא נדרש כלל לסוגיה הנוגעת לקיום אותה שיחה. הוא לא נדרש גם לשאלה מדוע לא נטען בכתבות כי קיים קשר בין יועץ התקשורת לבין יהושע, והאם יתכן שהשמטת טענה זו מהכתבות נובעת מאותה שיחה נטענת או שמא היא נעוצה בסיבות אחרות שעלו לראשונה בעדותו של המשיב (וראו גם נ/6, תכתובת מסרונים בין יועץ התקשורת למשיב שנחשפה לראשונה כשלוש שנים לאחר האירועים, במסגרתה טען היועץ כי הכיר את יהושע לראשונה "לפני חודש בהצגת הפרויקט"; המשיב לא הגיב להודעותיו עד לאחר שידור הכתבה, ולא התייחס בהודעותיו לטענת היעדר ההיכרות). לו היה נקבע שהתקיימה אותה שיחה, הרי שהיה בכך כדי לשלול את טענות המשיבים בעניין התקיימותה של הגנת העיתונאות האחראית בנסיבות העניין. זאת בפרט לנוכח טענת המשיב כי הסיבה להכללת האמירות בפרסומים היא השתיקה מטעם המערערת ואנשיה (עמ' 140-141 לפרוטוקול).

2. קיומו של תחקיר עיתונאי ראוי קודם לפרסום

49. אין חולק כי המשיב ערך תחקיר ראוי בכל הנוגע לעצם קיומה של הישיבה המוקלטת. המקורות אליהם פנה על פי תצהירו (למעט אלה הנזכרים בנספח 9 לתצהיר, שידונו

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

להלן), אישרו את עצם קיום הישיבה. למעשה, דומה כי די בעובדה שההקלטה נמסרה לידיו כדי לבסס מסקנה זו.

כפי שיובהר להלן, לא כך הם פני הדברים בנוגע להוכחת הטענה לפיה נערך תחקיר עיתונאי ראוי בנוגע לטענת ה"מקורבות", או כי אמירות אלה שנוספו לפרסומים נעשו לאחר קבלת מידע ממקורות מהימנים ובעלי משקל.

50. נטל ההוכחה בעניין התקיימות תנאי ההגנה שעניינה ב"עיתונאות אחראית" מוטל על מי שטענה זו מקדמת את עניינו, דהיינו: המשיבים. במקרה דנא קיבל בית משפט קמא את עדותו של המשיב בעניין היקף התחקיר שבוצע על ידו. הקביעות בעניין זה לא כללו קביעות מהימנות מובהקות. הן תיארו את דברי המשיב, כאשר ההכרעה בעניין זה סבבה את המכלול העובדתי כולו ובין היתר את העובדה שהמערערת לא הגיבה לסוגיית המקורבות (קביעה שנשללה לעיל).

הדיון בפסק-הדין מושא הערעור בנוגע לטיב התחקיר שערך המשיב סבב בחדא מחתא הן את התחקיר בעניין קיום הישיבה והן את זה שעניינו בסוגיית המקורבות. בעניין המקורבות התייחס בית משפט קמא לכך שהמשיב "דיבר פעם נוספת עם שני המקורות כדי לוודא את עניין המקורבות" (תוך הפניה לדברי המשיב בפרוטוקול לפיהם ביום 28.8.2015 דיבר עם שני מקורות בעניין המקורבות; ראו עמ' 83 לפרוטוקול, שורות 5-7 ועמ' 91 לפרוטוקול, שורות 19-20). הוא קבע כי המשיב הסתמך בסוגיה זו על מקורות אלה ועל הקלטת.

בחינה של הראיות שהציגו המשיבים כתמיכה לטענה בעניין קיומו של תחקיר עיתונאי איכותי וראוי מעלה כי לא די באלה לביסוס טענה עובדתית בהליך משפטי. אמירות של עיתונאי לפיהן הסתמך על מקורות רבים ואיכותיים אינן תחליף לראיות של ממש. הראיות היחידות שהציג המשיב בתמיכה לעדותו בנוגע לטענת הקשר בין המערערת ליהושע התמצו בשתי תרשומות (נספח 9 לתצהירו). עיון באלה מעלה כי מדובר באמירות הנחזות להיות בעלות משקל נמוך ביותר על פניהן. אין להניח כי עיתונאי סביר היה יוצא בהאשמה כה חמורה על רקע אמירות מעין אלה. לבד מתרשומות אלה לא הציג המשיב כל תרשומת בעניין קיומן של פגישות או שיחות עם מקורות. אין כל מניעה כי עיתונאי יציג פירוט של פגישות או שיחות, תוך השחרת פרטי בן שיחו או

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

פרטים מזהים אפשריים. באפשרותו גם להציג ראיות על עצם הקלטת שיחה עם מקורות.

דבר מאלה לא נעשה. המשיב הסתפק בתיאור מילולי בנוגע לפעולות הנוספות (הלא רבות) שביצע לביסוס טענת המקורבות, ובחקירתו הנגדית טען כי לא שמר את התרשומות שערך "כי לא העליתי בדעתי שתהיה תביעת השתקה" (עמ' 97 לפרוטוקול, שורה 2). זאת על אף שב"כ המערערת שלח למשיבים מייד בתכוף לפרסומים שני מכתבי דרישה להתנצלות ובהם התראה בעניין האפשרות שתוגש תביעה על ידה (נספחים 25 ו-30 לתצהיר המשיב, מהתאריכים 31.8.2015 ו-2.9.2015), וב"כ המשיבים דחתה דרישות אלה כבר ביום 3.9.2015 (נספח 31 לתצהירו).

ב"כ המשיבים טענה כי מקור נוסף להוכחת טענת ה"מקורבות" הוא הקלטת עצמה "המעידה על קירבה" משום "שהשרה לא היתה אדישה לבחירתו של יהושע" ולא עצרה ובדקה "אם אפשר לעבוד לפי החוק דרך לפ"מ". טענה זו אין לקבל. העובדה שהמערערת ומשרד התרבות והספורט לא היו אדישים לבחירת יהושע אינה מלמדת דווקא על קרבה. ייתכנו הסברים אחרים הנוגעים לטיב הקמפיין שהוצע, סגנונו או מיומנות הפרסומאי כפי שבאה לידי ביטוי בהצגת הפרוייקט.

51. על בעל דין המבקש להוכיח טענה עובדתית מוטל הנטל להציג ראיות קבילות שיוכיחו את טענתו. לא נראה כי אמירתו של עיתונאי לפיה פנה למקורות רבים, כאשר זו אינה נתמכת כלל בתרשומות מזמן אמת או בהקלטות (שיוגשו באופן שלא יחשוף את זהות המקורות), די בה כדי לבסס טענה משפטית בעניין עריכת תחקיר מקיף שיש בו כדי להקים את הגנת העיתונאות האחראית.

אכן, על העיתונאי מוטלת החובה לשמור על חיסיון מקורותיו. אלא שחובה זו נושאת נטל בצידה, שעניינו בהוכחת טיב התחקיר שעה שנדרש לכך העיתונאי בבית המשפט. במקרה דנא הוצגה בעניין זה תשתית ראייתית רעועה וחסרה, ולא היה מקום לקביעה לפיה אכן נערך תחקיר איכותי וראוי בכל הנוגע לטענה בדבר קיומה של היכרות מוקדמת או מקורבות בין המערערת ליהושע.

לעניין זה יש לשוב ולהזכיר כי המשיבים מיהרו לסגת בהם מהטענה לאחר קבלת מכתבו של ב"כ המערערת והמסרון ששלח יהושע. המשיב אף טען כי החליט על הוספת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

האמירות בעניין "קשר בלתי אמצעי" ו"מקורבות" רק לאחר ש"שתיקת" המערערת נתפסה בעיניו בשוגג כחיזוק חיזוני למה שעלה מהתחקיר שערך. בכל אלה יש כדי להעיד על חסרונותיו הראייתיים של התחקיר ככל שהוא נוגע לסוגיית ההיכרות בין השניים.

52. המסקנה היא שאף לולא הגענו למסקנה לפיה הגנת העיתונאות האחראית נשללה מהמשיבים בנסיבות העניין בשל אי מתן הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום, היה מקום לקבוע כי לא הוכח שהפרסומים **בעניין המקורבות** התבססו על תחקיר עיתונאי איכותי וראוי ועל מקורות מהימנים ראויים ובעלי משקל.

גם מטעם זה דין הערעור להתקבל.

סיכום סוגיית האחריות

53. לנוכח כל האמור לעיל הגענו לכלל מסקנה לפיה יש לקבל את הערעור כנגד המשיבים 4-1 ו-6. זאת מאחר שהאמירות בפרסומים בדבר קיומם של "קשר בלתי אמצעי", "היכרות" ו"מקורבות" בין המערערת ליהושע שיוו לפרסומים גוון פלילי והם עולים כדי לשון הרע במדרגה גבוהה; למשיבים לא עומדת הגנת האמת בפרסום; ובשל אי מתן הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום בסוגיית ה"היכרות" הנטענת, כמו גם בשל אי עריכת תחקיר עיתונאי ראוי בסוגיה ספציפית זו, לא קמה להם הגנת "העיתונאות האחראית".

הערעור בעניינו של המשיב 5 נדחה. חלקו בפרסומים התמצה בהעלאת שאלות הנובעות מההקלטה שהושמעה, ואין באמירותיו אלה כדי להקים עילה לתביעה בלשון הרע.

ד. הסעדים

54. בכתב התביעה דרשה המערערת כי המשיבים יחויבו בתשלום פיצויים בסכום של 1,000,000 ₪ ובפרסום התנצלות. את הדרישה לפיצויים השתיתה על הטענה לפיה יש לפצותה בגין עגמת הנפש שנגרמה לה בפועל ולחלופין דרשה את הפיצוי הסטטורי הקבוע בסעיף 7א לחוק, כשהיא טוענת שכל אחד מהפרסומים מקים חיוב נפרד

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

לתשלום פיצוי. לעניין ההתנצלות ביקשה כי זו תפורסם "בנוסח, בהיקף ובעיתוי כפי שיקבע בית המשפט".

55. בית משפט קמא דחה את תביעת המערער וממילא לא דן בסעדים. ניתן היה להורות על השבת הדין לבית משפט קמא על מנת שיכריע באלה. לאחר עיון סברנו שאין מקום לעשות כן במקרה דנא. זאת הן בשל העובדה כי חלף פרק זמן של כחמש שנים מאז הוגשה התביעה, ואין מקום להאריך את ההליכים בפרק זמן נוסף; והן מאחר שמלאכת קביעת הסעדים במקרה דנא – שעיקרם בטענה לפיצוי בגין נזק לא ממוני ולפיצוי סטטוטורי – אינה מצריכה קביעת ממצאים עובדיים בסוגיות מורכבות של נזק ופיצוי.

יש לזכור כי בית משפט שלערער רשאי אומנם להחזיר את הדיון לערכאה הקודמת (תקנה 455 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984), אך הוא מוסמך "ליתן כל החלטה שצריך היה לתיתה, או לאשר או לבטל את החלטה שניתנה ולהורות על דיון חדש, או ליתן החלטה נוספת או אחרת ככל שיחייב העניין" (תקנה 462 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984). סמכות זו רחבה היא, ומאפשרת לבית המשפט שלערער לבחור אם להשיב את הדיון לערכאה הקודמת או להכריע בעצמו בסוגיות המתעוררות (ראו לדוגמה רע"א 3588/09 גלבוט נ' שכטר, מיום 23.12.09, בפסקה 6 להחלטה; רע"א 7423/18 *Abener Ghenova Ingerniera* נ' טי אם אן ג'י בע"מ, מיום 20.11.18, בפסקה 8 להחלטה). במסגרת סמכות זו נקבע, בין היתר, כי בית משפט שלערער רשאי היה למנות מומחה רפואי בתחום נוסף ולקבוע כי הוא שיפסוק את הפיצוי לאחר שתתקבל חוות-הדעת הנוספת (רע"א 5834/03 אריה חברה לביטוח בע"מ נ' האדר, פ"ד נח(1) 854, 864 (2003); בפסק-דינו של בית המשפט העליון הובהר שבית המשפט המחוזי מוסמך לעשות כן אלא אם יתעורר הצורך לחקור את המומחה או לגבות ראיות נוספות). על אחת כמה וכמה שבית משפט שלערער רשאי לקבוע את שיעורו של הנזק הלא ממוני או את הפיצוי הסטטוטורי.

56. במהלך הדיון בערעור חזרה בה המערערת מהדרישה לפרסום התנצלות, על רקע טענת המשיבים לפיה בית המשפט אינו מוסמך להורות על מתן סעד זה, וביקשה כי יפורסמו "תיקון או הכחשה" כמשמעם בסעיף 9(א)(2) לחוק. כפי שיובהר להלן, איננו סבורים שיש צורך בכך בנסיבות העניין, הן לנוכח הפרשנות המצמצמת הנוגעת לדברים שניתן לכלול ב"תיקון", והן לנוכח נסיבות העניין.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

57. למעלה מן הנדרש נאמר כי דומה שבסוגיית סמכותו של בית המשפט לחייב בעל דין בפרסום התנצלות טרם נאמרה המילה האחרונה.

נראה כי במישור הדין הרצוי צו עשה המורה לנתבע לפרסם התנצלות "הוא הסעד שיביא להפחתת הפגיעה בכבוד ככל שאפשר" (דיני לשון הרע – הדין המצוי והדין הרצוי, בעמ' 429). חיוב הפוגע בפרסום התנצלות לנפגע יש בו הן כדי לקיים את מטרות דיני לשון הרע והן כדי להשיג, עד כמה שניתן, את עקרון היסוד של דיני התרופות בכלל, ודיני הנזיקין בפרט, שעניינו ב"השבת המצב לקדמותו". הפרסום המטהר עשוי "לשקם בדיעבד את שמו הטוב של תובע שהושמץ, ובכך להשיב את מצבו לקדמותו" (אלעד פלד צווי עשה בדיני לשון הרע 199-195 (התשע"ב), להלן: **צווי עשה בדיני לשון הרע**). עם זאת, צויון כי אין ערך בהתנצלות לא כנה, המובעת עקב כפייה, שכן זו אינה כוללת את יסודות ההתנצלות העיקריים: הודאה באשמה, חרטה והבעת הזדהות עם הנפגע (**צווי עשה בדיני לשון הרע**, בעמ' 212).

58. במישור הדין המצוי נוטים בתי המשפט כיום אחר הדעה השוללת את האפשרות להעניק את תרופת ההתנצלות, תוך הסתמכות על פסק-דינה של כבוד השופטת שבח בת"א (ת"א) 32235-03-10 ארגון המורים בתי הספר העל יסודיים, בסמינרים ובמכללות נ' עיתון "ישראל היום", מיום 6.2.11 (להלן: עניין ארגון המורים). בעניין ארגון המורים הובהר כי השוני בין לשון סעיף 17 לחוק (המתייחס במפורש ל"התנצלות") ללשון סעיף 9 לחוק (המתייחסת אך ל"תיקון או הכחשה"), כמו גם האמירה המפורשת בדברי ההסבר להצעת החוק לפיה "אין לכפות התנצלות על בעל לשון הרע על-ידי צו של בית-המשפט" וההסברים בדיון בכנסת, מביאים למסקנה לפיה לא ניתן להעניק תרופה זו. למסקנה שונה הגיע כבוד השופט דרורי בע"א (י-ם) 13661-10-12 עו"ד באדר נ' בנימין, מיום 27.12.13, תוך שהוא מסתמך על החלטת כבוד השופטת דורנר ברע"א 2783/01 גלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ נ' גולן, מיום 5.4.01 (להלן: עניין גלובס), במסגרתה לא התערבה בהחלטה לדחות בקשה לעיכוב ביצוע פרסום התנצלות, ועל גישת המשפט העברי.

בתי המשפט שאימצו את הקביעות שבעניין ארגון המורים התבססו על ההנחה כי בעניין גלובס לא נדונה סוגיית הסמכות, וכל שנקבע הוא כי "עניינם של המבקשים נבדק פעמיים על-ידי שתי ערכאות, שהחליטו כי אין מקום למתן צו לעיכוב ביצוע. לא

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

מצאתי כי עלי להתערב בהחלטתם". לפיכך סברו בתי המשפט כי אין באמירה זו של בית המשפט העליון כדי להצביע על הכרעה שונה בסוגיה.

כנגד קביעות אלה עומדת קביעת בית המשפט העליון, בהרכב של שלושה, בע"א 456/01 כץ נ' עמותת אלכסנדרוני, מיום 6.11.01 (להלן: הלכת כץ). באותו עניין נדונה שאלת אכיפת הסכם פשרה במסגרתו הסכימו הצדדים לפרסם התנצלות. המערער ביקש לחזור בו מהסכם הפשרה; בית המשפט המחוזי סירב לאפשר לו לעשות כן; ובית המשפט העליון אישר את פסק-דינו של בית המשפט המחוזי. מפסק-הדין עולה כי ב"כ המערער העלה טענות בעניין האפשרות לאכוף סעד מעין זה. דומה כי לו סבר בית המשפט העליון שהחוק אינו מאפשר כלל מתן סעד מעין זה – בהיעדר סמכות כנטען היום – לא היה מאשר הסכמה של הצדדים המתיימרת להעניק לבית המשפט סמכות שאינה מסורה לו.

הצורך לנסות ולאבחן החלטה ופסק-דין של בית המשפט העליון, שאישר בשני המקרים את תרופת ההתנצלות בדיני לשון הרע, אומר דרשני. נעיר כי אף אם המחוקק לא מצא לנכון לכלול תרופה זו בחוק לשון הרע עצמו, לבית המשפט סמכות כללית להעניקה מכוח סעיף 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, או מכוח הוראות סעיפים 71-72 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש] (החלות על חוק איסור לשון הרע: ראו הוראת סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע המחילה, בין היתר, את סעיפים 58 ו-59 לפקודת הנוזיקים האזרחיים, 1944, שהוחלפו בסעיפים 71 ו-72 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש]).

חשיבות פרסום ההתנצלות מודגמת היטב במקרים דוגמת המקרה דנא, כאשר הפרסום נעשה על ידי כלי תקשורת הפונה לקהל מאזינים רחב. פרסום התנצלות באותה הדרך בה ניתן פומבי ללשון הרע יש בו כדי לרפא במידת מה את הפגיעה בכבודו של הנפגע ולשקם את כבודו. זאת בשונה מתשלום פיצויים, שמטבע הדברים נותר במישור שבין המזיק לניזוק.

לא למותר לציין כי לו פורסמה התנצלות מלכתחילה, לא היתה התביעה באה לעולם. גם בכך יש כדי ללמד על חשיבות ההתנצלות ככלי לתיקון עוולת לשון הרע.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

כאמור, במקרה דנא הסתפקה המערערת בפרסום "תיקון או הכחשה". לפיכך אין צורך להכריע בסוגיה זו.

59. בנסיבות העניין הגענו לכלל מסקנה לפיה אין מקום לחיוב המשיבים בפרסום תיקון או הכחשה. לבד מההסתייגויות שנקבעו בפסיקה לעניין תוכן פרסום תיקון או הכחשה (ראו בפסק-דינו של כבוד המשנה לנשיאה ריבלין בע"א דיין, בעמ' 468-470), ספק אם תצמח תועלת מפרסום התיקון או ההכחשה לעת הזו. מאז הפרסומים חלף זמן רב, והודעת תיקון מצומצמת וממוקדת לא תשיג את אותו "אפקט מטהר" שנודע להודעת התנצלות. לא יהא בה אלא משום הצפה מחודשת של נושא הפרסומים, תוך שבצדה הבאה של אותה הודעת תיקון עניינית. גם בחינת הרציונלים שבדין הרצוי, התומכים בפרסום התנצלות מתוך התפיסה לפיה יש בכך כדי לרפא את הנזק ועגמת הנפש שנגרמו לנפגע, אינם קמים מקום בו מפורסם תיקון או הכחשה מפי מי שמסרב להתנצל. לכל אלה יש לצרף את ההנחה כי כיום, שעה שפסקי-הדין פתוחים לעיון הציבור ומפורסמים ברבים, יש לעתים בעצם פרסומם כדי להוות "תיקון או הכחשה".

נפנה, איפוא, לדון בסוגיית הפיצויים שדרשה המערערת.

60. פסיקת הפיצויים בגין פרסום לשון הרע יכול שתיעשה באחד משני מסלולים: המסלול הנזיקי, המאפשר פיצוי עבור נזק מיוחד או נזק כללי שנגרם לנפגע, והמסלול הסטטוטורי המאפשר פיצוי ללא הוכחת נזק (על פי הוראת סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע). קביעת המחוקק בעניין שיעור הפיצוי הסטטוטורי אינה משליכה על הפיצוי שעשוי להיפסק במסלול "הנזיקי". לפיכך, אם עלה בידי הנפגע להוכיח כי נגרם לו נזק בשיעור העולה על הסכום הקבוע בסעיף 7א לחוק, זכאי הוא לכך שייפסק לו מלוא נזקו (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, מיום 4.8.08, בפסקה 47 לפסק-הדין, להלן: הלכת נודלמן; רע"א 3832/11 פישבין נ' בומבך, מיום 18.1.12, בפסקה 5 להחלטה, להלן: עניין פישבין). מסלולי הפיצוי מוציאים זה את זה, כך שהנפגע אינו זכאי לפיצוי בשניהם גם יחד (ע"א 7426/14 פלונית נ' דניאל, מיום 14.3.16, בפסקה 79 לפסק-דינו של כבוד השופט עמית, להלן: הלכת דניאל). עוד נקבע כי לצורך הוכחת היקף הנזק הכללי במסלול הנזיקי "אין הכרח בהצגת ראיות ישירות לנזק כללי, אלא די אם הוכחו בפני בית המשפט נסיבות מטריאליות, המבססות קיומו של נזק כזה, והמניחות תשתית להערכת הנזק שנגרם" (הלכת נודלמן, בפסקה 46 לפסק-הדין). כן נקבע כי את הנזק הבלתי ממוני הנגרם לנפגע כתוצאה מפרסום לשון הרע יש לחשב "על דרך

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

האומדן" ועל יסוד "הערכה של בית המשפט" תוך התבססות "על כתב התביעה ועל תצהיר מטעם המשיב ובהתאם לשיקול דעתו" של בית המשפט (עניין פישביין, בפסקה 5 להחלטה). עוד נקבע כי "מבחינת הדרישה ההוכחתית, ניתן להיעזר בחזקה עובדתית על פיה פרסום לשון הרע מעצם טיבו גורם נזק, אלא אם הוכח אחרת" (הלכת נודלמן, בפסקה 50 לפסק-הדין).

61. בפסיקה הובהר כי פסיקת הפיצוי בגין הוצאת שם רע לנפגע מקדמת שלוש תכליות: **התכלית התרופתית**, שעניינה ברצון להשבת המצב לקדמותו; **התכלית החינוכית-הרתעתית**, המבקשת להביא לתודעת הקהל את התפיסה לפיה שמו הטוב של אדם אינו הפקר; ו**התכלית העונשית**, החלה במקרים בהם הפרסום נעשה בכוונה תחילה ומתוך רצון לפגוע (ע"א 6903/12 *Canwest Communications Corp* נ' עזור, מיום 22.7.15, בפסקה 5 לפסק-הדין; הלכת נודלמן, בפסקאות 52-54 לפסק-הדין; הלכת דניאל, בפסקה 80 לפסק-הדין). בעת פסיקת הפיצוי שומה על בית המשפט להתחשב בנסיבות הנפגע ובכלל זה בהיקף הפגיעה, מעמדו של הניזוק בקהילתו, ההשפלה, הכאב והסבל שהיו מנת חלקו כתוצאה מהפרסום והתוצאות הצפויות של הפרסומים; וכן להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, אמינותו ומידת פגיעתו (רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5) 510, 525 (2001)). הפיצוי מבקש להעניק לנפגע תרופה בגין הפגיעה הכלכלית והחברתית שגרם הפרסום, כמו גם בשל עוגמת הנפש והסבל שנגרמו לו בהיבט האישי (הלכת נודלמן, בפסקה 56 לפסק-הדין; הלכת דניאל, בפסקה 81 לפסק-הדין).

עוד נקבע כי גם לעניין שיעור הפיצוי נודעת משמעות לשאלה אם הנפגע הוא איש ציבור, הן בשל חשיפתו מדעת ל"קלחת השיח הציבורי" והן בשל החשש כי "איש ציבור עלול להיפגע בתדמיתו ובמעמדו הציבורי באופן חמור בהרבה מאדם פרטי" (הלכת נודלמן, בפסקאות 51 ו-58 לפסק-הדין). בעת פסיקת הפיצוי לאיש ציבור יש להביא בחשבון, בין היתר, את נגישותו לאמצעי התקשורת והאפשרות כי יעשה בהם שימוש לנסות ולהפריך את הדיבה; את האפקט המצנן האפשרי של פסיקת פיצוי גבוה בגין הטחת ביקורת באיש ציבור, אך גם את האמירה בהקשר זה לפיה "בית המשפט נרתע בעבר מהפחתת פיצויים שנפסקו בעקבות פרסום לשון הרע בעניינו של איש ציבור"; ואת הפגיעה הקשה במיוחד מפרסום משמיץ כלפי איש ציבור (הלכת נודלמן, בפסקה 61 לפסק-הדין).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

62. גם למעשי המזיק נודעת משמעות בעת פסיקת הפיצוי, בפרט כאשר התקיימו בעניינו אחת החלופות שבסעיף 19 לחוק איסור לשון הרע (חזרה על מה שכבר נאמר; שכנוע באמיתות הפרסום; "הוא לא נתכוון לנפגע"; ופרסום התנצלות, תיקון או הכחשה). יש שמעשי המזיק יביאו להגברת הפיצוי בשל הדרך בה הם משפיעים על הפגיעה ברגשות הניזוק (הלכת אמר, בעמ' 525). ניתן משקל לשאלה אם המזיק פעל מתוך "רישול או קלות דעת, או זדון וכוונה ישירה לפגוע" ואם חלה בעניינו חלופה מחלופות סעיף 19 לחוק (הלכת נודלמן, בפסקה 55 לפסק-הדין).

63. במקרה דנא סבב הדיון בבית משפט קמא, בעיקרו של דבר, את סוגיית האחריות. הדבר בא לידי ביטוי בהתייחסות תמציתית למדי לסוגיית הנזקים בתצהיר המערערת ובסיכומי הצדדים. המערערת טענה כי "מרגע שלקחו הנתבעים את הפרסומים לתחום הפילילי" ובחרו להאשימה ב"תיאום עדויות", בניסיון למעול בכספי ציבור ובבחירת הפרסומאי "עקב היכרות וקירבה" (סעיפים 157-158 לתצהירה) נגרמה לה פגיעה "לא רק ברמה הציבורית אלא גם ברמה האישית" מול בני משפחתה ומקורביה (סעיף 159 לתצהירה). היא טענה שהפרסומים גם פגעו ביכולתה לקדם את מדיניותה כשרה (סעיפים 160-161 לתצהירה). היא ציינה כי הנזק בפרסומים "השתרש" לכלי תקשורת נוספים "הזמינים לצפייה ולקריאה גם כיום, לכל דורש" וכי הדבר הגדיל את הנזק שנגרם לה (סעיף 165 לתצהירה). היא טענה כי הדבר גרם לה ל"נזק בלתי ממוני כבד ביותר" (סעיף 166 לתצהירה). לחלופין דרשה כי ישולם לה פיצוי סטטוטורי בגין כל אחד משבעת הפרסומים.

המערערת נחקרה בקצרה בנוגע לטענותיה הסובבות את סוגיית הנזק. התייחסות לסוגיית הנזק עלתה בשלב מוקדם יותר בחקירתה, כאשר אגב הדיון במשלוח השאלות לדוברת תיארה המערערת כי "לא ראיתי את השאלות וראיתי רק בערב איך ניסיתם לחסל אותי" (עמ' 11 לפרוטוקול, שורה 25). בחקירה הנוגעת לסוגיית הנזק עצמה השיבה המערערת כי נגרם לה "נזק אישי, משפחתי, ציבורי, גם בהקשר למדיניות שלי... הפכתם אותי לשרה מושחתת שמעבירה כסף למקורב שלה. לא היה ולא נברא" (עמ' 40 לפרוטוקול, שורות 21-28). לשאלה כיצד הגיעה לסכום תביעה של מיליון ₪ דווקא, השיבה כי הסכום מבוסס על כך ש"המחוקק מדבר על 140,000 ₪ על כל הוכחת נזק בפרסום" (עמ' 41 לפרוטוקול, שורות 5-6). נראה כי כוונת הדברים להוראת סעיף 7א(ג) לחוק, המאפשרת פיצוי בסכום של עד 140,000 ₪ ללא הוכחת נזק כאשר הוכחה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

כוונת זדון של המפרסם (הסעיף מאפשר לפסוק עד כפל הסכום של 50,000 ₪ הקבוע בסעיף 7א(ב) לחוק, והסכום של 140,000 ₪ כולל הצמדה ממועד תיקון החוק).

64. אשר למעשי המשיבים, הרי שהאחריות שיוחסה להם עניינה בהתנהלות שאינה סבירה וראויה, קרי: "רישול או קלות דעת" ולא "כוונה ישירה לפגוע". אין תחולה במקרה דנא לחלופות סעיף 19 לחוק, ובפרט לא לזו שעניינה בפרסום התנצלות או הכחשה, שהרי המשיבים סירבו בתוקף לפרסם התנצלות גם לאחר שתי דרישות של ב"כ המערער וגם במהלך ההליכים.

65. בנסיבות העניין נראה שיש לאמוד את הנזק הלא ממוני שנגרם למערער בתחומים האישי והציבורי על מכלול גווניהם בסכום של 100,000 ₪ נכון להיום. סכום זה מביא בחשבון את העובדה כי על אף שהפרסומים נעשו בפרק זמן של מעט יותר מ-24 שעות, הרי שהם זכו להד ולתפוצה רבים; הם כללו האשמות במה שנחזה להיות פעילות פלילית, באופן שיש להניח שאכן "מעצם טיבו גורם נזק"; מתצהירה של המערער ועדותה עולה כי היא חשה פגועה באופן אישי, וככל שהדברים נוגעים לנזק הנובע מהפגיעה "מול משפחתי, ילדי ובעלי" הרי שאופי הפרסומים יש בו כדי לבסס קיומן של "נסיבות מטריאליות, המבססות קיומו של נזק כזה, והמניחות תשתית להערכת הנזק שנגרם". לכך יש לצרף גם את השיקולים הנוגעים ללשון הרע המוצאת על איש ציבור, כפי שנסקרו לעיל.

66. למסקנה דומה ניתן היה להגיע גם על יסוד הוראת סעיף 7א(ב) לחוק, המאפשר פסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק בסכום "שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים" (ובתוספת הצמדה – 70,000 ₪ לערך).

נבהיר כי במקרה דנא הושתתה הקביעה בעניין האחריות על **מחדלים** של המשיבים, אך לא הונחה תשתית לטענה לפיה הם פעלו במתכוון ובזדון. לפיכך אין מקום לטענות בעניין פסיקת כפל הפיצוי בהתאם להוראת סעיף 7א(ג) לחוק, שעניינו במקום בו "הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע". השימוש בהוראה זו שמור למקרים בהם הוכח כי התקיים "יסוד נוסף, של התנהלות זדונית, של כוונה 'של ממש' לפגוע" (רע"א 5022/13 יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ, מיום 8.9.13, בפסקה 8 להחלטה).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

67. פסיקת הפיצוי ללא הוכחת נזק לפי סעיף 7א(ב) לחוק גדורה בהוראת סעיף 7א(ד) לחוק לפיה "לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת". ממילא יש לדון בשאלה אם יש לראות את סדרת הפרסומים כ"אותה לשון הרע" שאז עשויה המערערת להיות זכאית לפיצויים ללא הוכחת נזק בסכום "שלא יעלה על" 70,000 ₪ בגין הפרסומים כולם, או שמא יש לראות כל פרסום כ"לשון הרע" בפני עצמו לצורך ההוראה העוסקת בפיצויים ללא הוכחת נזק.

שאלה פרשנית זו נותרה בצריך עיון בפסיקת בית המשפט העליון. בהלכת דניאל נאמר בהקשר זה כי "יש לשאול מהי 'אותה לשון הרע': האם ההבחנה בין פרסום אחד למספר פרסומים תלויה בתוכן הפרסום, במועדו, בזהות המפרסם או בזהות השומעים" (הלכת דניאל, בפסקה 81 לפסק-הדין). בית המשפט העליון קבע כי אינו נדרש להכריע בסוגיה "במקרה הנוכחי", תוך שהוא מפנה לפסקי הדין המחוזיים בעניין מויאל ובעניין קר (ע"א (חי') 19393-05-13 מויאל נ' אברהם, מיום 18.9.14, להלן: עניין מויאל; וע"א (ת"א) 9712-12-13 קר שרותי רפואה בע"מ נ' א.מ.ל אמריקן לייזר בע"מ, מיום 13.4.15).

המשותף לפסקי-הדין אליהם בחר כבוד השופט עמית להפנות בהלכת דניאל הוא כי שניהם גם יחד אימצו את "הגישה המשלבת". על פי גישה זו, אין מקום לקביעה א-פרוירית לפיה סדרת פרסומים תיחשב לעניין אחד או לגישה לפיה כל פרסום ייחשב כ"לשון הרע" בפני עצמו. יש "לשלב בין שתי הגישות על פי מבחני שכל ישר שבעזרתו נבחן את מהות הפרסום, משך הזמן שחלף בין הפרסומים, הפצתם בין אותו חבר בני אדם או הרחבת הפרסום גם לאחרים וכיוצ"ב" (עניין מויאל, בפסקה 24 לפסק-הדין). גישה זו אומצה בעניין קר, תוך הבהרה לפיה היא עולה בקנה אחד עם ההלכה שנפסקה בנוגע לסדרת הפרות המעניקות פיצוי סטטוטורי בדיני קניין רוחני (עניין קר, בפסקה 33 לפסק-הדין). לפיכך נקבע בעניין מויאל (בפסקה 24 לפסק-הדין) כי שני מכתבים שנשלחו בהפרש של שלושה חודשים, כאשר המכתב השני מרחיב את הדברים שנאמרו בראשון, אינם נחשבים כ"אותה לשון ברע". בדומה נקבע בעניין קר (בפסקאות 34-35 לפסק-הדין) כי פרסום במדיות שונות לא ייחשב כ"אותה לשון הרע". באותו מקרה דובר בפרסומים בארבעה עיתונים יומיים, בשני מגזינים, ברדיו, בטלוויזיה, באינטרנט ובשלטי חוצות. נקבע כי כל אחד מאלה ייחשב כלשון הרע בפני עצמו, והושת פיצוי בגין ביצוע עשר עוולות נפרדות (הפרסום בכל עיתון ומגזין נחשב כפרסום נפרד, ופרסומים במדיות האחרות נחשבו כל אחד כפרסום בפני עצמו). נראה כי בדרך דומה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

נקטו כל שופטי ההרכב בע"א (ת"א) 35127-03-19 פלוני נ' פלונית, מיום 23.3.20. דעת המיעוט נשענה במפורש על מבחן "הגישה המשלבת" תוך קביעה כי ארבעה פרסומים בפייסבוק נחשבים לשתי עוולות נפרדות בשל העובדה כי נעשו תחת שני חשבונות שונים ולחלופין – בשני מועדים נפרדים; ואילו דעת הרוב, שלא הזכירה מבחן זה במפורש, פסקה עבור ארבעת הפרסומים פיצוי ללא הוכחת נזק בסכום של 260,000 ₪ בשל אופי הפרסומים המצביע על כוונה לפגוע, תוך התחשבות בנוסח הזהה של שניים מהפרסומים והתחשבות "במשיבה שעתידה לפניה".

68. אף אנו סבורים שיש ליישם בנסיבות העניין את מבחן הגישה המשלבת. בחינת הפרסומים לאור מבחן זה מביאה למסקנה כי אין להתייחס לסדרת הפרסומים כ"אותה לשון הרע". הפרסומים נעשו בשלוש פלטפורמות שונות: מהדורות חדשות, תכנית בוקר ואתר נענע 10. מספר הנחשפים הפוטנציאליים לפרסומים עלה כתוצאה מהשימוש בפלטפורמות השונות. מפרסום לפרסום אף חלה עליית מדרגה בעוצמת לשון הרע (גם לשיטת המשיב, שהבהיר כי הנחה "לעלות קומה").

בנסיבות אלה יש לקבוע כי מדובר לכל הפחות בשתי עוולות נפרדות – הפרסום בטלוויזיה והפרסום באתר – ואולי אף בשלוש עוולות נפרדות. בהינתן כל האמור לעיל בנוגע לטיב הפגיעה ולאופי לשון הרע, הרי שמסקנתנו היא כי יש להשית על המשיבים תשלום פיצויים בסכום של 100,000 ₪.

69. אשר להוצאות המשפט: בית משפט קמא חייב את המערערת לשלם למשיבים הוצאות משפט בסכום של 25,000 ₪. לנוכח תוצאת פסק-דיננו, מבוטל חיוב זה ויש לחייב את המשיבים בהוצאות המערערת בשתי הערכאות. בנסיבות העניין ישאו המשיבים בהוצאות המערערת בשתי הערכאות בסכום כולל של 50,000 ₪.

סוף דבר

70. הערעור מתקבל במובן זה שנקבע כי האמירות בפרסומים בדבר קיומם של "קשר בלתי אמצעי", "היכרות" ו"מקורבות" בין המערערת ליהושע מהוות חלק מהותי מלשון הרע שבכתבות. כן נקבע כי אמירות אלה אינן חוסות תחת כנפי הגנת האמת בפרסום, ובעניינן לא עומדת למשיבים הגנת "העיתונאות האחראית".

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

2 באוגוסט 2020

ע"א 3386-10-19 שרת התרבות והספורט ח"כ מירי רגב נ' ערוץ 10 החדש בע"מ ואח'

יתר חלקי הערעור נדחים, וכן נדחה הערעור ככל שהוא נוגע לדחיית התביעה כנגד המשיב 5.

עוד נקבע כי המשיבים 1-4 ו-6 ישלמו למערערת פיצויים בסכום של 100,000 ₪, נכון להיום.

החויב בהוצאות בפסק-דינו של בית משפט קמא בוטל. המשיבים 1-4 ו-6 ישאו בשכ"ט עו"ד המערערת ובהוצאות המשפט שלה בשתי הערכאות בסכום של 50,000 ₪.

המזכירות תשלח העתק מפסק-הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י"ב באב התש"ף, 2 באוגוסט 2020, בהעדר.

שושנה ליבוביץ, שופטת

מרים אילני, שופטת

רם וינוגרד, שופט